

Drømmen får en sjanse daglig

Norsk Tipping delte ut 44,3 millioner premier i 2011. 385 personer fikk «telefonen fra Hamar» med det gledelige budskapet om at de var blitt millionærer. Og selskapets visjon «Vi gir drømmen en sjanse» er oppfylt for mange flere, også i 2011.

Om Norsk Tipping:

Norsk Tipping er et statlig heleid aksjeselskap. [Kulturministeren](#) er selskapets generalforsamling, og det er [Kulturdepartementet](#) som disponerer overskuddet.

Alle spill og spilleregler godkjennes av departementet.

Det ordinære overskuddet ble 3,33 milliarder kroner i 2011. I tillegg ble det hentet 260 millioner kroner fra investeringsfondet. Disse midlene fra Norsk Tipping går til gode formål, og det aller meste fordeles via Tippenøkkelen i 2012. 45,5 prosent går til idrett, 36,5 prosent til kultur og 18 prosent til andre samfunnsnyttige og humanitære formål.

Overskuddet fra spillet Extra går til helse- og rehabiliteringsformål, i regi av ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering. Overskuddet i 2011 var 223,7 millioner kroner. Bingoentreprenørenes overskuddsformål ble tilført 1,6 millioner kroner fra Belagos overskudd.

Skrapeloddet VinnVinn ga 1 million kroner i overskudd til ti av de største humanitære organisasjonene i Norge (10H).

[Grasrotandelen](#) kommer også frivilligheten til gode. Ordningen går ut på at kunden selv kan bestemme hvilket lag eller forening som skal få et beløp tilsvarende fem prosent av innsatsen. I 2011 fordelte spillerne 295 millioner kroner via Grasrotandelen.

Gjennom et mangfold av [spillprodukter](#) tilbyr Norsk Tipping spenning, drøm og underholdning.

Ved årsskiftet hadde selskapet cirka 2,1 millioner kunder registrert i sin database. Rundt 90 prosent av disse, cirka 1,9 millioner, kjøpte ett eller flere spill i løpet av året.

Ved årsskiftet hadde selskapet 366 fast ansatte.

Ambisiøse mål mot 2015

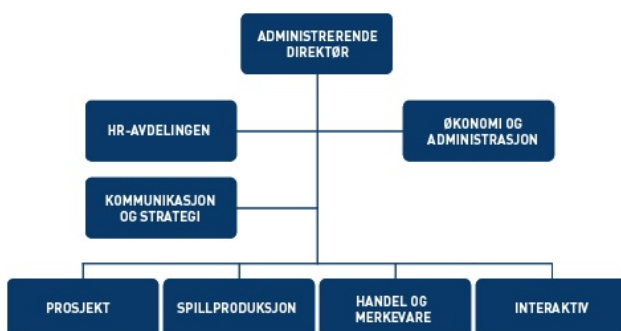
I 2011 har Norsk Tipping gjennomført en scenarioprosess. Prosessen ble fulgt opp av arbeid med strategier for de nærmeste årene. En ny strategisk plan legger økt vekt på kundeorientering. Målet for 2015 er å få 150 000 nye kunder og øke markedsandelene til nærmere 70 prosent av samlet netto omsetning. Ansvarlig spillvirksomhet er en forutsetning for utviklingen.

Kundene skal oppleve spenning, drøm og underholdning

Spenning, drøm og underholdning er kjernen i Norsk Tippings nye strategi for hvordan selskapet skal profilere seg i markedet. Mormerkestrategien peker på hvordan Norsk Tippings kampanjer, sponsorater og andre profilbyggende tiltak skal formidles.

En organisasjon tilpasset strategimålene

For å tilpasse organisasjonen til målene i strategisk plan startet selskapet en omstillingsprosess høsten 2011. Utgangspunktet for omstillingen er å prioritere ressurser til områder som styrker forretnings- og kundeorientering. De sterke ambisjonene for vekst og fornyelse skal ikke utløse mange nyansettelser. Selskapet har satt et tak for antall ansatte på 374. Ved årsskiftet hadde Norsk Tipping 366 fast ansatte. 2012 vil bli preget av en omstillingsprosess som tar sikte på å få rett kompetanse på rett plass i organisasjonen.

NYE MILLIONÆRER

385

Norsk Tippings spill gjorde 385 spillere til millionærer i 2011

ANTALL PREMIER

44,3 mill.

Norsk Tipping betalte ut 44,3 millioner premier i 2011 (alle spill eks. Multix og Belago)

Hovedtall

Mill.kr der annet ikke er oppgitt	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Spillinntekter	16 219	14 750	12 575	10 578	10 388	9 619	9 203	9 617
Netto spillinntekter 1)	5 808	5 588	5 253	4 964	4 878	4 518	4 375	4 607
Spillprovisjoner	811	786	754	713	714	675	660	699
Spillprovisjoner i % av netto spillinntekter	14.0 %	14.1 %	14.4 %	14.4 %	14.6 %	14.9 %	15.1 %	15.2 %
Driftsresultat 2)	3 263	3 208	2 934	3 054	2 993	2 725	2 706	2 761
Driftsmargin i %	56.2 %	57.4 %	55.9 %	61.5 %	61.3 %	60.3 %	61.9 %	59.9 %
Arsresultat	3 330	3 684	3 024	3 294	3 178	2 860	2 782	2 816
Resultatgrad i % av netto omsetning	57.3 %	65.9 %	57.6 %	66.3 %	65.1 %	63.3 %	63.6 %	61.1 %
Til gode formål (inkludert Grasrotandelen)	3 626	3 948	3 235	3 294	3 178	2 860	2 782	2 816
Andel av netto omsetning til gode formål %	62.4 %	70.7 %	61.6 %	66.3 %	65.1 %	63.3 %	63.6 %	61.1 %
Antall ansatte 31.12	366	367	360	349	322	324	367	373

1) Spillinntekter fratrukket premier

2) Ekskl. avvikling av premiefond i 2010 med 392 mill.kr

«Vi bør være ambisiøse, for det ligger i vårt samfunnsoppdrag å sørge for at nordmenn velger våre ansvarlige spill framfor det som tilbys av internasjonale selskaper. Jeg mener vi har grunn til å være optimistiske og offensive.»

Torbjørn Almlid
Administrerende direktør

Adm. dir. Torbjørn Almlid: Rekorder falt også i 2011

Fornylsesprosessen Norsk Tipping er inne i, kom tydelig til syne i 2011. Omsetningsmessig åpnet ikke året så bra, men siste kvartal ble derimot det beste i selskapets historie.

– *Idrettsbevegelsen og kulturlivet uttrykte bekymring da forslaget til statsbudsjett ble lagt fram i oktober - med 225 millioner kroner mindre til overskuddsformålene fra Norsk Tipping. Nå, etter årsskiftet, hvordan vil du oppsummere året, administrerende direktør Torbjørn Almlid?*

– Budsjettforslaget bygde på prognoser som ble gitt på forsommeren, etter at det hadde buttet litt omsetningsmessig første halvår. Men fasiten er at 2011 ga et svært godt økonomisk resultat. Spilleleden siste halvår var så stor at flere av våre spill, Viking Lotto, Joker, Multix og Flax, satte omsetningsrekorder, og resultatet ble rekordstort. Aldri har Norsk Tipping solgt mer spill enn de siste ukene før jul. Dermed ble resultatet fra driften vår, som i sin helhet går til overskuddsformålene, 55 millioner høyere enn i 2010. Dette er viktig for Frivillighets-Norge, og derfor er det viktig for oss. Dessuten økte Grasrotandelen med 31,5 millioner og nådde nesten 300 millioner kroner. Grasrotandelen er en kostnad for oss regnskapsmessig, men vi gleder oss over oppslutningen om ordningen fordi den er viktig for kundene og samfunnet.

– *Hvilke refleksjoner gjør du deg om reaksjonene som kom etter statsbudsjettet - og etter sluttresultatet?*

– Blant annet at pengespill kan være utsatt for tilfeldige svingninger, og at pengespill er mer komplisert enn folk tror. Det er ikke bare å snurre trekningsmaskinen så går ting av seg selv. Den enorme Lykketallspotten for Viking Lotto viser at store premier fører til stor omsetningsvekst. Reaksjonene fra overskuddsmottakerne viser også hvilken betydning Norsk Tipping har for frivilligheten. Variasjonene i omsetning gjennom året viser med stor tydelighet hvor viktig fornyelse er for oss. På det området har vi gjort viktig arbeid i 2011. Vi har vedtatt strategier for fornyelsen av spillene, og dess vil gi vekst og mer penger til samfunnsnyttige formål i årene som kommer.

– *Ligger det en kursendring i den strategien selskapet har vedtatt?*

– I ny strategisk plan tar vi inn over oss at Norsk Tipping nå og i fremtida må forholde seg til den digitale tidsalderen. Planen legger vekt på økt kunde- og forretningsorientering og at Norsk Tipping skal være et renyrt og dynamisk spillsselskap. Vi må være sikre på at det er publikums behov som er styrende for utviklingsarbeidet. Stikkordet er teknologi på kundens premisser. Det skal være lett både å bli kunde og være kunde av Norsk Tipping.

– *Har det ikke vært det? I 2011 ble målet om to millioner kunder nådd?*

– Jovisst. Men samtidig viser de nye teknologiske utviklingsprosjektene vi har lansert i 2011, med applikasjoner for smarttelefoner og nettbrett, at potensialet fortsatt er stort. Disse lanseringene har vært svært vellykket og ført til sterk vekst i spill via digitale flater.

– *Er det sider ved den økte tilgjengeligheten, den enklere måten å levere spill på, som gir grunn til bekymring?*

– Ikke så lenge ansvarligheten ivaretas. Oppdraget vi har fått fra vår eier, staten, er å tilby både ansvarlige og attraktive spill, og å gi overskudd til gode formål. Det innebærer at ansvarlighet er en grunnleggende forutsetning for alt vi gjør. Parallelt med å utvikle nye spill arbeider vi med tiltak som skal gjøre det lett for spillere å ta ansvar for eget spill, blant annet ved å oppdatere systemet for å sette personlige grenser for spilleinnsatsen. Vi er også i ferd med å realisere et monitoreringsprosjekt som vil gjøre oss i stand til å følge utviklingen for spillere som er i en risikosone, og sette inn motiltak.

– *Samfunnsansvar er et sentralt begrep i næringslivet. Hva legger du i begrepet for Norsk Tipping?*

– For oss dreier samfunnsansvar seg i all hovedsak om spillansvarlighet. Dette er fastslått i selskapets vedtekter, som ble vedtatt i kongelig resolusjon i desember 1992. Der heter det blant annet at:

«Selskapet skal i henhold til spilleregler fastsatt av departementet avholde og formidle pengespill i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative konsekvenser av pengespillene.»

Vi har formulert vårt samfunnsoppdrag slik: å gi et ansvarlig spilltilbud, et attraktivt spilltilbud og overskudd til gode formål. Det oppsummerer godt hva det dreier seg om. Vi kan ikke skaffe penger til den viktige frivilligheten på en måte som er etisk uforvarlig. Det er selvsagt også viktig for oss å redusere strømforbruk, papirforbruk, kildesortere avfall, få ansatte til å kjøre kollektivt og så videre, men Norsk Tipping er ikke en fabrikk, med de miljøutfordringer en fabrikk har. Det er i spennet mellom de tre punktene i samfunnsoppdraget selskapets bærekraft ligger. Norsk Tipping er ikke til for å tjene mest mulig penger, men for å styre spillelysten inn mot våre ansvarlige og attraktive produkter. Samtidig skal vi gi mest mulig penger til gode formål. I dette kravet legger vi blant annet at vi skal drive selskapet på en mest mulig effektiv måte. I så henseende er det å redusere papirforbruk, strømforbruk og andre faktorer som påvirker miljøet, viktig både av miljøhensyn og for å redusere kostnader. Vår balansegang - vår bærekraft - handler om å ivareta ulike hensyn på en måte som gjør at selskapet ikke mister legitimitet blant kunder og politikere.

– *Hvilke enkelthendelser fra 2011 vil du trekke fram?*

– 26. september ble den nye IT-løsningen for tallspillene våre tatt i bruk, i vårt nybygg som er skreddersydd for den nye teknologiske motorveien vi bygger. Det var et stort løft, og det gikk kjempebra. Nå følger ny IT-løsning for sportsspillene våre. Dette arbeidet gir grunnlag for fornyelse og endringer som er tryggere, raskere og mer kostnadseffektive.

– *Og ifølge strategiplanen som ble vedtatt i 2011 - hvor fører dette selskapet?*

– Til at vi i 2015 framstår som et utviklingsorientert og innovativt spillsselskap som har kunden i fokus, som kan presentere attraktive og nye spill, som har tilgjengelighet på kundens premisser, og fornøyde overskuddsmottakere. Vi er ambisiøse og setter oss et mål om å øke

MÅLSETTING 2015

70 %

Selskapets målsetting er å øke markedsandelen til 70 prosent av totalmarkedet målt i netto omsetning i 2015

MÅLSETTING 2015

4,3-4,8 mrd.

Selskapet har en ambisjon om å øke bidraget til gode formål til mellom 4,3 og 4,8 milliarder kroner inklusive Grasrotandelen i 2015

markedsandelen med cirka 10 prosent, til rundt 70 prosent av samlet nettoomsætning. Innen 2015 har vi ambisjoner om å øke bidraget til gode formål til mellom 4,3 og 4,8 milliarder kroner inklusive Grasrotandelen, en økning på bortimot en milliard i forhold til i dag.

– Men i årsberetningen for 2009 het det at ambisjonen var å skape 4 milliarder kroner til gode formål fra minst 2 millioner kunder i 2012. I rapporten for 2010 er 2012 erstattet med 2013. Når Norsk Tipping målet?

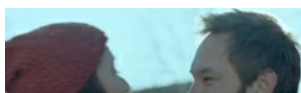
– Vi har nådd målet for antall kunder, men vi når nok ikke fire milliarder før i 2014. Dette har sammenheng med at vi har utplassert færre spilleterminaler med Multix enn opprinnelig planlagt. Det viser også at utviklingsarbeid tar tid og er komplisert. Men vi velger å sette oss ambisiøse mål. I 2011 har vi inngått et viktig samarbeid med ti store norske humanitære organisasjoner. Så langt har vi sammen lansert Flax-loddet VinnVinn og skal i 2012 lansere et nytt spill. Vi forventer at Eurojackpot kommer, og vi lanserer i tillegg mange fornyelser på våre eksisterende spill. Vi bør være ambisiøse, for det ligger i vårt samfunnsoppdrag å sørge for at nordmenn velger våre ansvarlige spill framfor det som tilbys av internasjonale selskaper. Og jeg mener vi har grunn til å være optimistiske og offensive.

– Med et mål om å øke markedsandelen til cirka 70 prosent innen 2015 tyder det på at du har tro på den enerettsmodellen som norske myndigheter har valgt. Mener du at det norske spillemonopolet står trygt?

– Vi registrerer utviklingen i våre naboland. Jeg tror mange av våre interessenter, i likhet med oss, følger nøye med på det som for eksempel skjer i Danmark. Men jeg føler meg sikker på at den modellen vi har i Norge er den beste for å tilby ansvarlige spill og et størst mulig overskudd til frivilligheten.

Høydepunkter i fleng

Høydepunktene kom tett i 2011. Norsk Tipping kunne ønske kunde nummer to millioner velkommen, nytt tilbygg med skreddersydde datahaller sto ferdig, nye samarbeidsrelasjoner ble inngått og flere av spillene satte omsetningsrekorder.

Rekordpott og omsetningsrekorder

Viking Lotto-potten vokste til rekordhøyder utover høsten og vinteren. På det meste var totalpotten på rundt 200 millioner kroner. Det førte til omsetningsrekord. Den siste uka før jul solgte Norsk Tipping spill for nesten 300 millioner kroner totalt. Det ble også satt omsetningsrekorder for Joker, Flax og Multix i 2011.

Kunde nummer to millioner

16. juli fikk Norsk Tipping kunde nummer 2 000 000. Ved utgangen av året hadde 2 108 122 nordmenn spillerkort.

Samarbeid om spill med humanitære organisasjoner

Norsk Tipping inngikk samarbeidsavtale med ti av de store frivillige organisasjonene i Norge, som kalles 10H. Det første spillet som Norsk Tipping har utviklet i samarbeid med dem, et skrapelodd kalt VinnVinn, ble lansert på høsten. Parallelt med utviklingen av [VinnVinn](#) har arbeidet med et nytt, TV-sendt spill pågått, og planen er lansering i 2012.

Lotto 25 år

Norsk Tippings [desiderert største spill, Lotto](#), rundet 25 år. Dette spillet har bidratt sterkt til at Norsk Tipping har gitt et bidrag til samfunnsnyttige formål på over 100 milliarder kroner (omgjort til 2011-kroner) i løpet av de 64 årene selskapet har eksistert.

Salgsboom via smarttelefoner

Nye applikasjoner for smarttelefoner bidrar til at flere kunder velger å levere spill via mobiltelefonen. Smarttelefonene står nå for 90 prosent av salget via mobil. Norsk Tippings spillapplikasjon for iPhone ble nominert til [Gulltaggen](#), og lå lenge helt på topp på den norske nedlastingslista for gratisapplikasjoner.

Enklere innlogging via nettet

Innløsing av spill via Internett ble tilgjengelig i 2002. Spillerne måtte tidligere benytte en kortleser for å få spilt, noe som har vært en barriere for mange. I 2011 lanserte Norsk Tipping en mer brukervennlig løsning der spillerne kan logge seg på kun ved hjelp av brukernavn og passord.

Første Ringside åpnet

[Ringside](#), et nytt opplevelseskonsept for sport- og spillinteresserte, åpnet i Oslo sentrum. Målet med konseptet er at kundene skal få en innholdsrik og unik sport- og spillopplevelse. Derfor viser Ringside alle de store sportsbegivenhetene live, arrangerer blant annet quiz-kvelder og foredrag, og tilbyr enkel servering. En søknad om ølservering ble sendt til Oslo kommune. Det skapte reaksjoner i miljøene som jobber med spillproblematikk i Norge. Søknaden ble senere trukket. Ringside-konseptet er et samarbeid mellom Norsk Tipping, Norsk Rikstoto, TV2 og Reitan servicehandel. Sistnevnte driver stedet, mens TV2 sørger for sportssendinger og statistikk.

EL-kongress lagt til Norge

På kongressen til [European Lotteries](#) ble Norsk Tipping valgt som vertskap for EL-kongressen i 2015. Kongressen skal holdes i Oslo. Administrerende direktør Torbjørn Almlid ble valgt som styremedlem i European Lotteries.

Ny reklamepris til «Isskrape»

Flax-reklamefilmen «Isskrape» ble nominert til Gullfisken og fikk i tillegg pris for beste skrapelodd-reklame under EL-kongressen - slik den også fikk under kongressen til [World Lottery Association](#) i Australia i 2010.

fabelaktiv

Arkivpris til Norsk Tipping

[Norsk Arkivråd](#) feiret sitt 50-årsjubileum med å innstifte en egen pris som skal stimulere til god arkivpraksis i Norge. Den første prisen ble tildelt Norsk Tipping for arbeidet med å innføre et elektronisk dokumenthåndteringssystem. I begrunnelsen vises det blant annet til at Norsk Tipping har gått fra manuelt papirarkiv til elektronisk dokumenthåndtering på kort tid. Alle ansatte er blitt kurset i systemet.

Solgte Fabelaktiv

Norsk Tipping solgte sitt heleide datterselskap, TV-produksjonsselskapet [Fabelaktiv](#). Kjøpere var en gruppe private investorer i selskapet Hedia AS. Fabelaktiv produserer fortsatt TV-trekningene for Norsk Tipping.

Prioriterte mål ble nådd

Etter første halvår så det ut til at Norsk Tipping ikke ville nå sitt ambisiøse omsetningsmål. Reaksjonene fra overskuddsmottakerne illustrerte med stor tydelighet hvor viktig Norsk Tipping er for frivillig sektor.

Prognosen som ble levert til Kulturdepartementet i juni, førte til at Regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett anslo at bidraget fra Norsk Tipping ville bli 225 millioner kroner lavere enn året før.

Så vokste Viking Lotto-potten til rekordhøyder, og omsetningen likeså. Aldri tidligere har omsetningen vært så stor som de siste ukene før jul. Og med Viking Lotto-potten som drivkraft, ble resultatet fra driften 55 millioner kroner høyere enn i rekordåret 2010.

Ti prioriterte mål

Alle de ti prioriterte målene for 2011 som ble gjengitt i [fjorrige års- og samfunnsrapport](#) ble nådd:

Belago ute i markedet

De første nye spillterminalene til bingohallene, med spilltilbudet [Belago](#), ble lansert i februar. Belago er en videreutvikling av Multix, men med andre grenser og spill tilpasset bingohallene. Ved årsskiftet var spilltilbudet tilgjengelig i 125 bingohaller. Dette er noe færre enn planlagt i forhold til målsettingen på 150. Innføring av jackpotløsningen på Belago ble forsinket, men satt i drift i januar 2012.

Tok i bruk nybygget

Framdriften for å ta i bruk nytt tilbygg ble fulgt, og datoen for den formelle overleveringen fra hovedentreprenør Martin M. Bakken til Norsk Tipping var 4. februar. De nye datahallene med ny IT-infrastruktur er en viktig brikke i Norsk Tippings fornyelsesprosess.

Elektronisk dokumenthåndteringssystem

Det elektroniske dokumenthåndteringssystemet «360» ble tatt i bruk. Med dette systemet er det blitt enklere å finne fram dokumenter i selskapets arkiv. Alle ansatte er blitt kurset i systemet. Norsk Tipping mottok Norsk Arkivråds pris for arbeidet med å innføre systemet. I begrunnelsen ble det vist til at Norsk Tipping har gått fra manuell papirarkiv til elektronisk dokumenthåndtering på kort tid, en omfattende prosess med bred forankring internt.

Fornyelse av spill

- Det ble gjennomført en videreutvikling og flere fornyelser i porteføljen av Flax-lodd.
- Joker ble fornyet. Nå kan spillerne spille flere Joker-rekker og dermed øke vinner sjansene.
- TV-trekningen for Extra fikk nytt visuelt uttrykk og et nytt element, «Fotokonkurransen». Dette er en SMS-konkurranse som går ut på å gjenkjenne et bilde som avslører rute for rute, og som skal gjøre TV-sendingen mer spennende for seerne.
- Forberedelsene til å presentere Lotto i ny studiodekor og innføring av «[SuperLotto](#)» ble gjennomført. SuperLotto er en ekstra stor pott fire ganger i året. Potten begynte å bygge seg opp fra 1. januar 2012. «Gi drømmen en sjanse» ble også innført fra årsskiftet. Konseptet gir seerne sjansen til å få oppfylt en drøm gjennom Lotto-sendingene.
- Oddsens 2.0 ble lansert. Dette er en fornyelse av formidlingen av produktet Oddsens som går ut på å trekke ut interessante data og presentere dette for spillerne. Parallelt ble det arbeidet med å forberede innføring av Liveoddsen til sommeren 2012.

Spill-i-kasse i to nye kjeder

[Spill-i-kasse ble lansert i Kiwi- og Bunnpris-kjeden](#), og er dermed tilgjengelig hos REMA 1000, Kiwi og Bunnpris. Forhandlingene med Coop Prix og Coop Extra er ferdigstilt og implementeringen har startet, slik at tilbudet vil være å finne også i disse kjedenes butikker i løpet av 2012.

Spillutvikling sammen med frivillige organisasjoner

Norsk Tipping inngikk samarbeidsavtale med ti store frivillige organisasjoner, De 10 Humanitære AS (10H), om utvikling av nye spill. Spillene skal eies og driftes av Norsk Tipping. Det første spillet der overskuddet går til 10H, et Flax-lodd kalt VinnVinn, ble lansert høsten 2011.

Ny IT-løsning for tallspill

26. september, som planlagt, ble driften av tallspillene flyttet over på ny teknologisk plattform. Fram til denne datoen ble sportspill og tallspill kjørt på samme plattform. Arbeidet med ny teknologisk infrastruktur også for sportspillene, har pågått gjennom året. Denne fornyelsen vil skje våren/sommeren 2012. Den nye IT-infrastrukturen gir store muligheter for fornyelse av spillene.

Overordnede mål for 2012

Budsjettet for 2012 har et mål om cirka 100 millioner mer i overskudd enn i 2011. Planene for nylanseringer er tilsvarende ambisiøse, og selskapet har definert en «ti på topp-liste» for mål som skal markeres:

Jackpot for Belago

Jackpot er en viktig egenskap for bingospill og er en forutsetning for at Belago skal være konkurransedyktig i forhold til de andre spilltilbudene i bingohallene. Innføringen av jackpotløsningen ble satt i drift i januar.

Viking Lotto med nasjonal førstepremiepott

Dette er en produktendring som innebærer en rekkeprisøkning fra 4 til 5 kroner, samt innføring av en nasjonal lykketallspott i tillegg til den felles lykketallspotten som alle Viking Lotto-landene (utenom Sverige) er med og kjemper om. Den nye nasjonale lykketallspotten utbetales når Norsk Tippings kunder vinner førstepremien og lykketallet er trukket. Lykketallspotten i Norge vil vokse raskere enn i dagens løsning, og spillet vil være mer attraktivt for spillerne.

Løsning for andelsbank

Den nye løsningen gir både kunder og kommisjonærer et bedre verktøy for å holde oversikt over innsats og premie for den enkelte deltaker i et andelslag. Andelene registreres på hver enkelt deltaker, i motsetning til dagens løsning, der hele spillet registreres på kommisjonæren.

NY IT-INFRASTRUKTUR

26. sept.

Driften av tallspillene ble flyttet over på ny teknologisk plattform. Med ny «tallspillmotor» skal Norsk Tipping få produktendringer og nye spill raskere ut i markedet

ODDSSEN-FORNYELSE

2.0

I mars ble Oddsens 2.0 innført. Oddsens 2.0 er en fornyelse i formidlingen av produktet Oddsens som går ut på å trekke ut interessante data og presentere dette for spillerne

Eventuelle premier utbetales automatisk til den enkelte deltaker. I tillegg til å gi bedre oversikt over deltakernes spilleatferd, håper Norsk Tipping at det forbedrede tilbudet vil øke omsetningen på Lotto og Viking Lotto. Andelsbank vil i første omgang kun tilbys for disse to produktene.

Implementere grensesettingssystem og anskaffe analyseverktøy for monitorering

Norsk Tippings ansvarlighetsplattform er en viktig forutsetning for selskapets eksistens og utvikling. I 2012 skal Norsk Tipping videreutvikle og forbedre noen områder innen selskapets ansvarlighetsarbeid:

- Utvikling av nye produkter gjør det nødvendig med oppdatering og videreutvikling av Norsk Tippings grensesettingssystem som gjør kunden i stand til å ha kontroll over sin spilleaktivitet på alle spill i alle salgskanaler. Første fase skjer ved innføring av Liveoddsen. Neste fase skal være klar når nettbaserte spill lanseres.
- Norsk Tipping skal innføre en mer kontinuerlig og konkret monitorering av spillatferd og endringer i atferden for selskapets kunder. Dermed kan selskapet raskt korrigere spillene dersom det ser en uheldig utvikling. Et system for monitorering skal etter planen være klart ved årsskiftet 2012/2013.

Lansering av Liveoddsen

Første fase i fornyelsen av sportsspillene er å lansere tilbud om Liveoddsen i forbindelse med EM i fotball i juni 2012. Denne fornyelsen vil gjøre Norsk Tippings sportsspilltilbud mer konkurransedyktig.

Fullføre implementering av ny sportsspillmotor - relansering av Odds

Ny teknologisk plattform for sportsspillene vil legge til rette for nye tilbud til Norsk Tippings sportsspillkunder, og er et viktig skritt mot en mer moderne og driftssikker infrastruktur. Relansering av nye varianter av spill på Odds er planlagt i september 2012.

Nytt spill i samarbeid med «De 10 Humanitære AS»

Det TV-sendte spillet «Nabolaget» skal etter planen lanseres høsten 2012. Med Nabolaget innføres blant annet en ny salgsløsning med abonnement og spillet skal distribueres via VG Nett. Trekningskonseptet er geografisk betinget. Det innebærer blant annet at naboene til hovedvinner også vinner litt.

Vurdere ny avtale med hovedsamarbeidspartner innen fotball

Norsk Tipping har i mange år hatt et tett samarbeid med [Norges Fotballforbund](#), blant annet i forbindelse med Tippeligaen. Dagens avtale utløper i 2012, og i den forbindelse har selskapet i 2011 arbeidet med å evaluere dette samarbeidet. Innen 3. kvartal 2012 skal Norsk Tipping vurdere om og hvordan selskapet skal samarbeide med norsk fotball etter 2012.

Klargjøring til lansering av Eurojackpot

[Eurojackpot](#) lanseres internasjonalt i mars, men Norsk Tipping er ikke klar til å delta fra starten, både av tekniske årsaker og på grunn av en stram prioritering av andre prosjekter. Selskapet skal utvikle og klargjøre for lansering av Eurojackpot i 1. kvartal 2013.

Ny kontrakt «ID og betaling»

«ID og betaling» er en stor og viktig anskaffelse som skal gjennomføres i 2012. Anskaffelsen handler om å ha et system for sikker identifisering av selskapets kunder, sikker betaling, trygg og sikker premieutbetaling, samt systemer og rutiner knyttet til dette området. I rundt ti år har Norsk Tipping hatt en avtale med [Buypass](#) om disse tjenestene, og avtalen har ikke vært konkurranseutsatt i denne perioden. Det har sammenheng med at Norsk Tipping var medvirkende til å etablere Buypass og ID-/betalingsløsningene, som samarbeidspartner og deleier av selskapet. Arbeidet med denne anskaffelsen stiller strenge og formelle krav til Norsk Tipping for å sikre at det oppnås reell konkurranse og at deltakere i konkurransen deltar på like vilkår. Ikke minst gjelder det hvordan selskapets ansatte skal forholde seg til Buypass underveis i prosessen. Derfor er det vedtatt egne rutiner for kontakt og kommunikasjon med Buypass, som alle ansatte må forholde seg til.

Norsk Tipping tar sikte på å velge leverandør i løpet av 2012.

Mål for selskapets arbeid med samfunnsansvar

I tillegg til de ti prioriterte selskapsmålene ovenfor, har Norsk Tipping egne mål for sitt arbeid med samfunnsansvar. Sammen med målsettingen om å realisere monitorering, har selskapet følgende målsettinger:

- Gjennom god informasjon og forebyggende verktøy gjøre spillere bevisst på eget spill, slik at spilleren kan ta ansvar for egen spilleaktivitet og ha kontroll på sitt forbruk på spill
- Utarbeide ny strategi og måleparametre for samfunnsansvar
- Utarbeide egen miljøpolicy for Norsk Tipping
- Redusere antallet tilfeller av alvorlig mislighold av Spillerkortet til 70 (128 i 2011)
- Holde sykefraværet under 4,2 prosent

Våre spill

Norsk Tippings spill beholdt sin popularitet i 2011 og sørget for rekordoverskudd fra driften. Både Viking Lotto, Joker, Flax og Multix satte omsetningsrekorder. Og det er grunn til å merke seg Norsk Tippings solide grep om handel via Internett og mobiltelefon. Det ble solgt spill for over to milliarder kroner via elektroniske kanaler.

	BRUTTOOMSETNING KR	AKTIVE SPILLERE
	3 627 mill. kr	1 743 000
	ANTALL PREMIER	TILBAKEBETALING
	6 591 000	49,8%
	BRUTTOOMSETNING KR	AKTIVE SPILLERE
	2 157 mill. kr	1 482 000
	ANTALL PREMIER	TILBAKEBETALING
	10 620 000	46,1%*
	BRUTTOOMSETNING KR	AKTIVE SPILLERE
	1 621 mill. kr	247 000
	ANTALL PREMIER	TILBAKEBETALING
	1 926 000	66%
	BRUTTOOMSETNING KR	AKTIVE SPILLERE
	1 121 mill. kr	910 000
	ANTALL PREMIER	TILBAKEBETALING
	10 196 000	51,1%
	BRUTTOOMSETNING KR	AKTIVE SPILLERE
	908 mill. kr	801 000
	ANTALL PREMIER	TILBAKEBETALING
	1 604 000	49,6%
	BRUTTOOMSETNING KR	AKTIVE SPILLERE
	903 mill. kr	1 353 000
	ANTALL PREMIER	TILBAKEBETALING

* Den lave tilbakebetalingsprosenten skyldes at deler av premiebeløpet ble overført til 2012, grunnet at den store Lykketallspotten først ble utbetalt etter nyttår.

VÅRE KANALER

-4%

OMSETNING VIA KOMMISSJONÆR

9 061 mill. kr

De 4 028 kommisjonærene solgte spill for i overkant av 9 milliarder kroner (brutto), en liten nedgang fra året før.

+12%

OMSETNING VIA INTERNETT

1 610 mill. kr

Kjøpt av spill via Internett er fortsatt i vekst, og endte med en bruttoomsetning på 1,6 milliarder kroner.

+120%

OMSETNING VIA MOBIL

480 mill. kr

Over dobbelt så mange spillere leverte spill via mobilen. Bruttoomsetning ble på 480 millioner kroner.

+26%

3 822 000**49,3%**

■ BRUTTOOMSETNING KR

675 mill. kr

■ AKTIVE SPILLERE

298 000

■ ANTALL PREMIER

3 124 000

■ TILBAKEBETALING

54,4%

■ BRUTTOOMSETNING KR

349 mill. kr

■ AKTIVE SPILLERE

194 000

■ ANTALL PREMIER

6 437 000

■ TILBAKEBETALING

55,5%

■ NETTOOMSETNING

406 mill. kr *

■ AKTIVE SPILLERE

105 000

■ ANTALL PREMIER

307 899 000

■ TILBAKEBETALING

91,5%

■ NETTOOMSETNING

1,4 mill. kr *

■ AKTIVE SPILLERE

2 500

■ ANTALL PREMIER

985 000

■ TILBAKEBETALING

90,7%■ OMSETNING VIA
SPILL-I-KASSE**210
mill. kr**

Spill-i-kasse er fortsatt i vekst. De 1 232 ulike butikkene solgte tilsammen spill for 209 millioner kroner (brutto).

+27 %■ OMSETNING VIA
SPILLTERMINAL**407
mill. kr**

Spillterminalene omsatte for 407 millioner kroner netto. En stor andel av bruttoomsætningen brukes til å spille på nytt.

* Ettersom drøyt 90 prosent av omsetningen på Multix og Belago går tilbake til spillerne i form av premier, rapporteres det på nettoomsætning for disse spillene.

10 millioner kroner daglig

Samfunnsnyttige formål fikk fem milliarder kroner fra norske pengespill i 2011. 74 prosent av dette kom fra Norsk Tipping.

Hele overskuddet fra Norsk Tipping går til samfunnsnyttige formål. Det meste av fordelingen skjer via [Tippenkjelen](#).

4,3 millioner kroner daglig til idrettsformål

Regjeringen, ved Kulturdepartementet, fordelte 45,5 prosent av overskuddet til idrettsformål. I 2011 utgjorde dette 1 558,4 millioner kroner. I tillegg ble det fordelt 22,8 millioner kroner av disponible reserveformål til idrettsformål.

Halvparten av summen går til idrettsanlegg.

683,45 millioner kroner går til nybygg og rehabilitering av idrettsanlegg i kommunene.

Anleggspolitisk program

Regjeringen fordelte 65 millioner kroner gjennom et eget anleggspolitisk program. Pengene går til anlegg i pressområder, til kostnadskreivende anlegg og til utstyr.

566 millioner kroner til NIF

[Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité](#) (NIF) mottok 566 millioner kroner i spillemidler for 2011. Dette er 10 millioner kroner mer enn året før. Pengene skal både styrke satsingen på idrettsaktivitet for barn og ungdom, og til å videreutvikle toppidretts-satsingen.

Lokale lag og foreninger

156 millioner kroner ble fordelt til lokale lag og foreninger som driver idrett og fysisk aktivitet for barn og ungdom.

Antidopingarbeid

22,6 millioner kroner av spillemidlene ble bevilget til antidopingarbeid. Tilskuddet skal blant annet bidra til å utvikle stiftelsen [Antidoping Norge](#) som et uavhengig kontroll- og påtaleorgan.

Friluftsliv

12 millioner kroner av spillemidlene ble fordelt til friluftstiltak for barn og ungdom. Dette er 1 million kroner mer enn året før.

Bursdagsgave på 11 millioner kroner

Ved NIFs 150-årsjubileum i 2011 var regjeringens gave halvparten av overskuddet fra en Lotto-trekning. Denne trekningen ble gjennomført 7. januar 2012, i tilknytning til Idrettsgallaen. Gaven ble på 11 millioner kroner, som skal øremerkes ungdomsidrett.

3,4 millioner kroner daglig til kulturformål

36,5 prosent av spillemidlene fordeles til kulturformål. Regjeringen fordelte 1 250 millioner kroner til slike formål i 2011. Av denne summen ble 833 millioner kroner tilført statsbudsjettet. Resten, 417 millioner kroner, ble tilført følgende spesifikke kulturformål bestemt av Kulturdepartementet:

[Den kulturelle skolesekken](#): 167 millioner kroner

Gjennom denne ordningen får elever i grunnskole og videregående skole oppleve ulike former for kunst og kultur.

[Kulturbygg, møteplasser og formidlingsarenaer for kultur](#): 125 millioner kroner

Tilskudd til kulturbygg blir fordelt med 40 prosent til den sentraliserte ordning for tilskudd til kulturhus, og 60 prosent til ordning for tilskudd til regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur.

[Frifondordningen](#): 125 millioner kroner

Disse pengene går til Norges Barne- og Ungdomsorganisasjoner, [Norsk Musikkråd](#) og [Norsk Teateråd](#), som fordeler pengene videre til flere hundre lokale tiltak og aktiviteter.

1,7 millioner kroner daglig til samfunnsnyttige og humanitære formål

18 prosent av spillemidlene tilfaller samfunnsnyttige eller humanitære formål. For 2011 utgjorde det 617 millioner kroner. Av denne summen ble 54,6 millioner overført til fordeling i 2012.

511 millioner kroner til ti store humanitære organisasjoner

Ti av de største humanitære organisasjonene i landet fikk 511 millioner kroner i 2011. Fordelingen var slik:

Fordeling humanitære organisasjoner

Norges Røde Kors	215 mill.
Redningsselskapet	133 mill.
Kreftforeningen	69 mill.
Norges Handikapforbund	20 mill.
Norges Blindforbund	18 mill.

1,6 mrd.

45,5 prosent av spillemidlene gikk til idrettsformål

1,3 mrd.

36,5 prosent av spillemidlene gikk til kulturformål

617 mill.

18 prosent av spillemidlene gikk til samfunnsnyttige og humanitære formål

235 mill.

Overskuddet fra spillet Extra ga ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering 235 millioner kroner

295 mill.

Spillerne ga 295 millioner til lag og foreninger via Grasrotandelen

Norsk Folkehjelp	16 mill.
Redd Barna	11 mill.
Flyktninghjelpen	10 mill.
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke	12 mill.
Nasjonalforeningen for folkehelsen	7 mill.

Andre organisasjoner: 50,8 millioner

Organisasjoner som i 2001 mottok penger fra spilleautomater og som er godkjent som lotteriverdige organisasjoner, kan søke Lotteritilsynet om bidrag. Til denne ordningen ble det avsatt 50,8 millioner kroner. 354 organisasjoner, 20 færre enn året før, fikk tilskudd. Av disse 354 organisasjonene var flesteparten (190) organisasjoner innen musikk/kultur/fritid.

295 millioner grasrotkroner til lokale lag og foreninger.

Norsk Tipping har et unikt tilbud til spillerne gjennom [Grasrotandelen](#). Kort forklart går den ut på at fem prosent av en spillers innsats overføres til et lag eller en forening som ligger spillerens hjerte nær, uten at vinner sjansen eller eventuell premie påvirkes.

734 000 Norsk Tipping-kunder fordelte i fjor 295 millioner kroner til lokale lag og foreninger gjennom Grasrotandelen. Dette er 31,5 millioner kroner mer enn året før.

220 millioner kroner til helse- og rehabiliteringsprosjekter

Spillet [Extra](#), som vises på NRK1 hver tirsdag, driftes av Norsk Tipping for [ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering](#), som eier spillet. Overskuddet går til helse- og rehabiliteringsprosjekter.

I 2011 fikk stiftelsen 235,4 millioner kroner. Stiftelsen delte ut i alt 220 millioner kroner til 103 ulike organisasjoner.

Prosjektene som ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering støtter, fordeler seg jevnt mellom forebygging, forskning og rehabilitering.

Tilskudd til handlingsplan mot spilleproblemer

Regjeringens første [handlingsplan mot spilleproblemer](#) ble lagt fram i 2005. Pengene til å finansiere tiltakene i handlingsplanen hentes fra Norsk Tippings overskudd. I 2011 avsatte Regjeringen 12 millioner kroner til handlingsplanen. En ny handlingsplan, for perioden 2012 - 2015, blir lagt fram i begynnelsen av 2012.

Utviklingstrekk i pengespillmarkedet i 2011

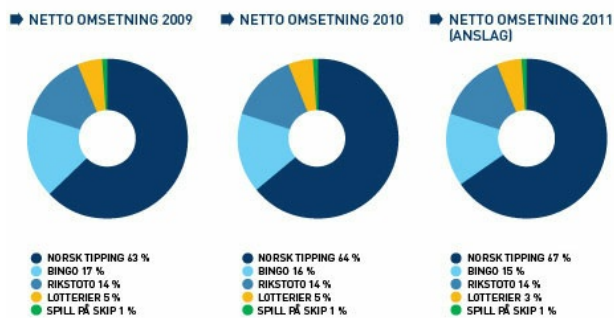
Lotteritilsynet presenterte i januar 2012 en rapport om betalingsforbudet til utenlandske spillselskaper, som ble innført 1. juni 2010. Konklusjonen er at effekten har vært mindre enn det som var målet. Lotteritilsynet anslår at nordmenn satset om lag like mye i det uregulerte pengemarkedet i 2011 som i 2010, det vil si rundt fem milliarder kroner brutto.

I det regulerte norske pengespillmarkedet ble det omsatt for 27 milliarder kroner brutto. Dette er en økning på cirka 2 milliarder fra året før. Det meste av veksten skyldes økningen i Norsk Tippings Multix-spill, hvor stor grad av gjenspill av gevinster fører til høy brutto omsetning. Norsk Rikstoto hadde også en økning i omsetningen i 2011.

Netto omsetning for det regulerte norske pengespillmarkedet i 2011 anslås til ca 8,7 milliarder, noe som er en økning på cirka 100 millioner fra 2010.

Spillmarkedet

Diagrammene viser markedsandelene i det regulerte norske spillmarkedet

Kontinuerlig kvalitetsforbedring

Å gi spillerne et ansvarlig spilltilbud er en så sentral del av Norsk Tippings samfunnsansvar at selskapet har valgt å omtale det i en egen seksjon. Norsk Tippings samfunnsansvar favner naturligvis bredere.

Redusere miljøpåvirkning

Norsk Tipping jobber kontinuerlig med tiltak for å redusere selskapets miljøbelastning. Selv om selskapet ikke har en ferdigstilt overordnet miljøpolicy, er kvalitetsforbedringer på feltet ivare tatt. Innkjøpspolicyen stiller også miljøkrav (se nedenfor). Arbeidet med å få plass Norsk Tippings miljøpolicy vil bli startet når den nye strategien for samfunnsansvar i selskapet foreligger. I 2011 har selskapet utarbeidet et kvalitetssystem som skal sikre stadig høyere kvalitet i alle typer prosesser.

Revisjon av innkjøpspolicy

I 2011 har Norsk Tipping utarbeidet ny innkjøpspolicy, nye retningslinjer, rutiner og maler for anskaffelser. Disse tydeliggjør ansvar og roller innen området og skal bidra til å etterleve så vel internt som eksternt regelverk. Fra 2011 er det innført månedlig ledelsesrapportering på innkjøpsområdet for å sikre styring og kontroll. Policyen og retningslinjene legger vekt på hensyn til miljø og samfunnsansvar. Ved igangsettelse av hver enkelt anskaffelse avklares det rutinemessig om det det er særlig miljømessige og/eller etiske hensyn som skal ivaretas, samt habilitet. Representanter for innkjøpsavdelingen har deltatt i relevante kurs og fora innen miljø- og samfunnsansvar. I løpet av 2011 er det gjennomført opplæring i offentlige anskaffelser for en rekke av selskapets medarbeidere.

Norsk Tipping handlet i 2011 varer og tjenester for cirka 1 mrd kroner inkludert merverdiavgift. 45 nye anskaffelser ble i løpet av 2011 utlyst på www.doffin.no (Database for offentlige innkjøp).

Godt omdømme i befolkningen

Norsk Tipping gjennomfører hvert år en rekke undersøkelser om omverdenens holdning til selskapet, spillene og tjenestene. Her er utdrag av noen av de viktigste undersøkelsene:

TNS Gallups omdømmeundersøkelse

Av de 80 virksomhetene som ble målt i denne undersøkelsen, plasserte Norsk Tipping seg på 18. plass. Selskapet fikk høy skår på «tillit» og litt lavere skår på «totalinntrykk» og «kvalitet på produkter og tjenester».

Synovates profilundersøkelse

Synovates årlige undersøkelse av Norsk Tippings profil i befolkningen viste at over halvparten av de som svarte var helt eller delvis enige i at Norsk Tipping driver samfunnsnyttig virksomhet. Svarene på «Hvilket totalinntrykk har du av Norsk Tipping» fordelte seg slik:

«Hvilket totalinntrykk har du av Norsk Tipping?»

Meget godt inntrykk	27 prosent
Ganske godt inntrykk	41 prosent
Verken eller	24 prosent
Litt dårlig	4 prosent
Meget dårlig	1 prosent
Vet ikke	3 prosent

Kundene er fornøyd med servicen

Norsk Tippings mål for opplevd kundeservice er satt til 80 (på en skala fra 1 til 100). Dette er en måling der selskapet spør kunder og kommisjonærer en rekke spørsmål knyttet til deres siste henvendelse til Kundeservice. Tilfredsheten i 2011 ble målt til 86. Resultat over 80 regnes som svært bra.

Norsk Tippings Kundeservice fikk i gjennomsnitt mer enn 1000 henvendelser daglig i 2011. Det totale antall innkomende henvendelser var 386 487. Det er en økning på 8,6 prosent fra 2010. Økningen i antall henvendelser førte til økt ventetid og lavere servicegrad. En av årsakene til økningen var problemer med gjennomføring av enkelte Viking Lotto-trekninger.

Kundeservice foretok dessuten 32 318 utgående salgssamtaler til kommisjonærer.

8 046 medieoppslag om Norsk Tipping

Norsk Tipping er en av Norges mest omtalte virksomheter. I 2011 ble det registrert 8 046 oppslag i 580 ulike medier. Tallene er ikke sammenlignbare med forrige års statistikk, ettersom Norsk Tipping skiftet leverandør i 2011. Medieovervåkingsbyrået InterMedium, som vant anbudet om denne tjenesten, gjennomfører et bredere søk enn tidligere leverandør.

Oppslagene fordelte seg slik:

Positive oppslag:	44 prosent
Nøytrale oppslag:	48 prosent
Negative oppslag:	8 prosent

■ HENVENDELSER
KUNDESERVICE

386 487

Norsk Tippings kundeservice får mer enn 1000 henvendelser daglig. Målinger viser at de som tar kontakt er meget fornøyd med servicen de får

■ MILJØBESPARELSE

43 millioner

Selskapet reduserte antall utsendte spillkuponger med 43 millioner i 2011

Oppgaven med å kanalisere pengespill til Norsk Tippings tilbud forutsetter at selskapet markedsfører seg. Norsk Tippings markedsføring følger [retningslinjer for markedsføring av statlig kontrollerte spill](#) i tillegg til [egne markedssetiske retningslinjer](#). I 2011 brukte selskapet 182,5 millioner kroner på markedskommunikasjon, ifølge Nielsen Reklamestatistikk (brutto medieomsetning ekskl. Internett og direktemarkedsføring). Dette er 2,6 prosent mindre enn året før. Selskapet var den 14. største annonsøren i Norge i 2011, mot nr. 9 i 2010 og nr. 6 i 2009. Samtidig som at Norsk Tipping reduserte utgiftene til markedsføring, økte det totale reklamemarkedet med 8 prosent brutto. Norsk Tippings konkurrenter, det vil si alle som markedsfører pengespill overfor norske spillere, inkludert både aktører som uregulerte utenlandske spillselskaper og Rikstoto, økte sin markedsføring med 50 prosent.

Norsk Tipping rapporterer jevnlig sine kommunikasjonstiltak til Lotteritilsynet. Tilsynet meldte om ett avvik fra markedsføringsreglene i sin rapport for 2. halvår 2010. Dette gjaldt reklame for spill som ble gitt i en svar-SMS til vinnere av en SMS-konkurranse. Norsk Tipping tok rapporten til etterretning og rettet opp i avviket.

Lotteritilsynet hadde også tre merknader til markedsføringen. I disse ber Lotteritilsynet om mer synlig kunngjøring av vinnerjansene.

Lotteritilsynets rapport har ikke meldt om avvik eller gitt merknader i rapporten for 1. halvår 2011. Rapporten for 2. halvår blir omtalt i års- og samfunnsrapporten for 2012.

Norsk Tipping er i dialog med Lotteritilsynet om å oppdatere de markedssetiske retningslinjene slik at de blir tilpasset nye mediekkanaler.

Dialog med interessenter

Samfunnspanelet, som ble etablert i 2010, ble avvirket etter fire samlinger. Begrunnelsen er at oppslutningen har vært til dels svak, og at Norsk Tipping ønsker å benytte andre av selskapets etablerte møtearenaer som lyttepost for innspill til utviklingen av Norsk Tipping.

Slike viktige arenaer er blant annet halvårlige møter med representanter for spilleavhengighetsmiljøene og andre interessentgrupper.

Et annet forum er den årlige [Spillkonferansen](#), som selskapet arrangerer i samarbeid med [Norsk Rikstoto](#). Konferansen ble første gang arrangert i 2010. I 2011 ble konferansen flyttet fra høst til vinter, og ble avholdt 9. februar 2012. Temaet var nettspill, med blant annet fokus på EUs arbeid med å regulere nettspillmarkedet. Konferansen hadde drøyt 200 påmeldte deltakere.

Norsk Tipping arrangerer også årlige møter med «Info- og Kontaktutvalget» som består av representanter for selskapets fysiske salgssledd, kommisjonærene. 3. februar ble «Landskonferansen» arrangert. Norsk Tipping arrangerer konferansen for å møte kommisjonærene og representanter for kjedene, og få tilbakemeldinger fra salgssleddet som står for suverent mest av selskapets totale omsetning.

Satsing på dynamisk ressursstyring

I en periode med fornyelse og omstilling er det viktig for selskapet å ha riktig kompetanse på rett plass i organisasjonen. Arbeidet med en dynamisk ressursstyring har vært høyt prioritert det siste året. Ved årsskiftet 2009/2010 ble det i samarbeid med de tillitsvalgte utarbeidet interne retningslinjer for ressursstyring, som beskriver prinsipper og fremgangsmåter for å oppnå målrettet og fleksibel bruk av medarbeidere/årsverk. Også i omstillingsprosessen som startet høsten 2011 og som vil pågå i 2012, er det inngått avtale mellom selskapet og fagforeningene om hvordan prosessen skal gjennomføres. I løpet av året har 5,46 prosent av selskapets medarbeidere gått inn i nye stillinger, og til sammen 15,4 årsverk har vært utlånt fra fast stilling til et midlertidig behov i et prosjekt eller et annet prioritert arbeidsområde.

Framgang i medarbeiderundersøkelser

De to siste årene har selskapet gjennomført en årlig hovedmåling (H) og en halvårlig avsjekksmåling (A). Disse medarbeiderundersøkelsene viser at trivselen er høy. Sykefraværet er lavt, og ble redusert fra 4,4 prosent i 2010 til 4,0 prosent i 2011. Det er lavere enn målsettingen på 4,2 prosent. Resultatet er blant annet oppnådd ved at ledere har hatt fokus på å etterleve forpliktelsene de har i henhold til avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) som Norsk Tipping har inngått.

Basert på resultater fra hovedmålingen ble noen områder prioritert som felles utviklingsområder for selskapet. Disse områdene er: Mål- og resultatfokus, Lederstøtte, Talentutnyttelse og Kunnskaps- og ideutvikling.

Samtlige av områdene har utviklet seg positivt siden første hovedmåling. Svarresponsen har vært i overkant av 90 prosent ved alle målinger. Endringen fra hovedmålingen i 2010 til avsjekksmålingen i 2011 fremgår av tabellen nedenfor.

Måleområder	H 2010	A 2011
Mål- og resultatfokus	5,17	5,51
Lederstøtte	5,18	5,43
Kunnskaps- og ideutvikling*	3,99	5,09
Talentutnyttelse	4,98	5,14

* Spørsmålene under Kunnskaps- og ideutvikling ble endret i 2011. Frasen «i Norsk Tipping» ble endret til «i min arbeidshverdag»

Spørsmålene er besvart etter en skala fra 1-7, der 7 er høyeste skår.

Miljøpåvirkning

Norsk Tipping jobber for kontinuerlig forbedring i miljøarbeidet. Selskapet lykkes i å redusere antall utsendte kuponger og programmer betydelig. For eksempel ble antall kuponger redusert med 43 millioner i 2011.

I 2011 var det imidlertid en økning i antall utsendte kvitteringsruller til spillterminalene. Dette skyldtes økt salg av spill.

Et nytt tilbygg på 500 kvadratmeter med blant annet kantine, kontorer og datahaller, medførte en økning i selskapets strømforbruk. Særlig de nye datahallene fører til økt energiforbruk. Nybygget er tilknyttet fjernvarmeanlegg, og varmluft fra datahallene vil bli utnyttet i de øvrige lokalene når alle servere er på plass i datahallene.

2011 ga en økning i avfallsmengden. Dette har også sammenheng med ferdigstillelsen av nybygget. Alt nytt datautstyr som er anskaffet til datahallene leveres i trekasser, noe som gir økning i treavfall. Et annet forhold er at utstyr i dag leveres på engangspaller, som ikke kan resirkuleres.

En økning i blandet avfall og elektroavfall skyldes tømming av inventar i lokaler som Norsk Tipping har kjøpt for en del år siden. Disse lokalene, kalt Toyotabygget, er klargjort for innredning, noe som har bidratt til avfallsøkningen.

Står støtt på tre føtter

Norsk Tippings virksomhet kan sammenliknes med et stativ - en tripod. Det ene benet er «Attraktive spill», det andre er «Overskudd til gode formål» og det tredje heter «Ansvarlig spill». Uten det siste benet velter stativet. Dette betyr at ansvarlighet er en grunnleggende forutsetning for å utvikle Norsk Tipping til et mer attraktivt selskap.

[Norsk Tippings Policy for ansvarlig spill](#) danner grunnlaget for hvordan selskapet jobber med spillansvarlighet.

Ansvarlig spill inngår i avtalen med lokalinnhaverne. Nye kommisjonærer gjennomgår opplæring hos Norsk Tipping. I 2011 hadde Norsk Tipping 58 dager med kurs for ansatte hos kommisjonærer. Representanter for alle nye kommisjonærer skal delta på kurs i selskapets lokaler på Hamar. I 2011 var blant annet alle ansatte i konseptbutikken Ringside på kurs i forkant av åpningen.

Bevisste og ansvarlige spillere

Norsk Tipping ønsker at selskapets spillere skal være bevisst på egen spilleatferd, selv ta ansvar for egen spilleaktivitet og ha kontroll over sitt forbruk på pengespill. For å oppnå dette, er fylldig informasjon og verktøy som kan forebygge spilleproblemer viktige virkemidler. Informasjon gis blant annet gjennom [norsk-tipping.no](#) og [spillevevt.no](#), samt gjennom sosiale medier. Norsk Tipping er i ferd med å anskaffe verktøy som gjør at spilleren selv kan ta initiativ til å analysere sitt spillemønster, få en vurdering av hvordan dette har utviklet seg over tid og motta skreddersydd informasjon og veiledning fra Norsk Tipping. En anskaffelsesprosess er iverksatt. Planen er å installere verktøyet ved årsskiftet 2012/2013.

18-årsgrense innført

I februar 2011 innførte Norsk Tipping **18-års aldersgrense for alle spill**. På de tradisjonelle spillene sørger den obligatoriske bruken av Spillerkortet for at kontrollen av 18-årsgrensen blir overholdt. Når det gjelder Flax, gjennomføres kontrollen av kommisjonærene.

Frivillig grensesetting

Samtidig som 18-årsgrensen ble innført, ble spillerne gitt mulighet til å sette personlige grenser for spilleinnsats på alle Norsk Tippings spill, med to unntak: Belago og Multix, hvor det er definerte tapsgrenser, og Flax ettersom spillet ikke er registrert. Spillegrensene settes via «Min side» på [norsk-tipping.no](#). Spillerne kan sette grenser for hvor mye de ønsker å spille for per dag, uke, måned og år, og grensene gjelder i alle salgskanaler. Ved utgangen av året hadde 2 699 spillere satt personlige grenser for sitt spill.

For Multix og Belago er det fastsatt generelle grenser, på henholdsvis 400 kroner per dag og 2 200 kroner per måned for Multix og 800 kroner per dag og 4 000 kroner per måned for Belago. Også på disse spillene kan spillere sette personlige, lavere grenser. 3 380 Multix-spillere og 159 Belago-spillere hadde gjort dette ved utgangen av året.

Sertifisert i ansvarlig spill

I april ble Norsk Tipping sertifisert i henhold til [European Lotteries' Responsible Gaming Standard](#). Den består av 10 hovedområder innenfor ulike aspekter ved det å drive en ansvarlig spillvirksomhet. For hvert hovedområde må selskapet minimum få en skår på 75 prosent for å bli sertifisert. Sertifiseringen er en attest på at spillansvarlighet er en integrert del av den daglige virksomheten.

På høsten ble selskapet også sertifisert på høyeste nivå i henhold til [World Lottery Associations rammeverk for ansvarlig spill](#).

For Norsk Tipping er sertifiseringene først og fremst viktige for å vise at selskapet har rammeverket for ansvarlig spillvirksomhet på plass og at selskapet etterlever bransjens standard på en god måte. For at sertifiseringen opprettholdes, må Norsk Tipping blant annet få på plass mål og indikatorer for ansvarlig spillvirksomhet. Slike indikatorer er ennå ikke på plass, men arbeidet med å utvikle dem pågår parallelt med det såkalte monitoreringsprosjektet (se nedenfor).

Monitorering av spilleproblemer

Norsk Tippings brede datagrunnlag om spilleatferd skal i større grad nyttes for å iverksette tiltak for spillere som er i ferd med å utvikle spilleproblemer.

I et samarbeid mellom Norsk Tipping, [Lotteritilsynet](#), [Ko-Rus Øst](#), [Spelinstituttet](#) og [SIRUS](#) ble det i 2011 lagt fram en rekke tiltak for å måle kundenes spilleatferd, forebygge problemspilling, måle effekten av bruken av ansvarlighetsverktøy og dokumentere hvordan selskapets arbeid med spilleproblemer virker.

Blant tiltakene er:

En felles befolkningsundersøkelse om nordmenns spillevaner

De siste årene har Norsk Tipping finansiert én undersøkelse, mens Lotteritilsynet har finansiert en annen. I rapporten fra monitoreringsprosjektet ble et forskningsfond som skulle få midler fra den norske pengespillbransjen initiert. Innspillet fra prosjektgruppen var at fondet, som er tenkt administrert av Lotteritilsynet, skal finansiere undersøkelser og forskningsprosjekter. Om det opprettes et slikt fond vil bli endelig klart når regjeringens nye handlingsplan mot spilleproblemer foreligger.

Måling av atferdsdata

Norsk Tipping skal bruke data om spillernes atferd i et analyseverktøy for å finne omfanget av problemspilling og identifisere spill og spillgrupper hvor det bør vurderes tiltak. Et slikt analyseverktøy skal anskaffes og installeres i løpet av 2012-2013. Inntil verktøyet er på plass, lages en rapport som viser utvikling innen spillgrupper som har tydelige utslag på forbruk og tap. Rapporten vil inngå som en fast månedlig rapportering til ledelsen.

Data for forskning

Norsk Tipping skal stille data til rådighet for forskning. Selskapet ønsker å invitere uavhengige forskningsmiljøer til å ta initiativ til prosjekter.

FRIVILLIGE GRENSER

2 699

Ved utgangen av året hadde 2699 spillere satt personlige grenser for deltakelse i Norsk Tippings tradisjonelle spill

ANDEL AV SAMTALER

24 prosent

Andelen av førstegangssamtaler til Hjelpeinjen om pengespill der et av Norsk Tippings spill ble nevnt som hovedproblemspill

Godt sikkerhets- og kvalitetsarbeid

Norsk Tipping registrerte 128 tilfeller av mislighold av Spillerkortet i 2011. Det er 63 færre enn året før. Med over to millioner spillerkort i sirkulasjon er det grunn til å konkludere med at antall mislighold-saker er svært lavt. Målsettingen er færre enn 70 saker per år. Selskapet gjennomgår slike saker i en fast ukentlig internprosess, og hvert kvartal drøftes de i ledergruppen.

I 2011 er det gjort anskaffelser som skal øke spillikkerheten ytterligere. Det dreier seg om SMS-varsling til kunden når vedkommende glemmer kortet hos kommisjonæren. Den andre tjenesten er SMS-varsling til kunden når et spill blir annullert. Det har forekommet at spilleren har fått kvittering som viser at et spill er gyldig, men som i ettertid er blitt annullert. SMS-varslingen vil redusere risikoen for at dette vil skje. Disse SMS-tjenestene ble lansert i januar 2012.

Et helhetlig kvalitetssystem som er utviklet i 2011 vil etter selskapets mening bidra til å skape bedre prosesser både internt og for kunder.

Regelmessig dialog med interessentgrupperinger

Norsk Tipping ønsker en regelmessig og åpen dialog med representanter for organisasjoner og miljøer som er opptatt av spilleproblemer. «Kvartalsforum» ble startet som telefonmøter med spilleavhengighetsmiljøene i 2010. I 2011 ble medlemmene i Kvartalsforum enige om å endre forumets form til ett møte i halvåret i Norsk Tippings lokaler på Hamar, i tillegg til regelmessige nyhetsbrev fra selskapet og dialog ellers når noen av partene føler det er behov for det. Norsk Tipping anser en løpende dialog som viktig i den fornyelsesprosessen selskapet er inne i. Møtene og løpende kontakt bidrar til at selskapet får oppdatert kunnskap om spilleavhengighetsproblematikk og innspill til hvordan det skal håndtere problemstillinger innen feltet, i tillegg til at spilleavhengighetsmiljøene får oppdatert kunnskap om Norsk Tippings utvikling og drift.

Ansvarlig spillutvikling

Det brukes mye tid på arbeidet med spillansvarlighet når nye spill eller tjenester skal utvikles. Hvert spill vurderes for seg og selskapet tar spesielle grep hvor det er nødvendig. Medarbeiderne på fagfeltet blir involvert ved prosjektoppstart, og selskapet innhenter alltid vurdering fra en eller flere tredjeparter. I arbeidet med nettbaserte spill, som har pågått i 2011, har selskapet fått vurderingsrapporter fra både psykolog Thomas Nilsson ved Spelinstituttet i Sverige, og professor Mark Griffiths ved Nottingham Trent University. Også for Liveoddsen, Multix og Belago er det truffet særskilte ansvarlighetstiltak.

Færre Oddsens-henvendelser til Hjelpelinjen

Totaltallet for henvendelser fra eller om spillere til Hjelpelinjen økte fra 901 til 1 010 siste år. Den største økningen gjelder dataspill som ikke tilbys av Norsk Tipping. Oddsene er fortsatt det av Norsk Tippings spill som det er flest henvendelser om, men antall henvendelser der Oddsene nevnes som hovedproblemspill gikk litt ned i 2011. Statistikken viser ellers at antall henvendelser der Multix nevnes som hovedproblemspill er doblet - fra 12 til 25. Av totalt 553 førstegangssamtaler om pengespill der hovedproblemspill ble nevnt, dreide 132 samtaler seg, eller 24 prosent, om spill fra Norsk Tipping.

Utviklingen følges nøye i monitoreringsarbeidet som Norsk Tipping har iverksatt.

Forskning på Multix

Norsk Tipping har gitt Universitetet i Bergen i oppdrag å drive forskning på data fra Multix. Dette er et banebrytende forskningsarbeid, siden ingen andre land har 100 prosent registrert spill på spilleautomater og dermed full oversikt over hver eneste kundes spillemønster. Resultatene av forskningen kan gi økt forståelse for hva som kan forebygge uheldige sider ved spill.

Eierstyring og selskapsledelse

Nedenfor redegjøres det for punktene i «[Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse](#)» (NUES) av 21. oktober 2010. Norsk Tipping er ikke et børsnotert selskap. Dette medfører at ikke alle deler av NUES' anbefaling er relevant.

1. [Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse](#)
2. [Virksomhet](#)
3. [Selskapskapital og utbytte](#)
4. [Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående](#)
5. [Fri omsettelighet](#)
6. [Generalforsamling](#)
7. [Valgkomité](#)
8. [Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet](#)
9. [Styrets arbeid](#)
10. [Risikostyring og internkontroll](#)
11. [Godtgjørelse til styret](#)
12. [Godtgjørelse til ledende ansatte](#)
13. [Informasjon og kommunikasjon](#)
14. [Selskapsvertagelse](#)
15. [Revisor](#)

PKT 1:

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Kulturdepartementet fastsatte 5. juli 2010 Retningslinjer for eierstyring av selskaper mv. under departementets område.

Dette dokumentet, sammen med instruks for styret og instruks for administrerende direktør, klargjør rollefordelingen mellom eier, styret og ledelse.

I henhold til departementets retningslinjer for eierstyring, skal eierrollen utøves i samsvar med statens prinsipper for godt eierskap. Retningslinjens kapittel 2 inneholder felles regler og krav til departementets styring, kontroll og ivaretagelse av tverrgående hensyn (samfunnsansvaret) for aksjeselskaper som departementet har eierandeler i. Kapittel 3 inneholder de spesifikke forhold som det må tas hensyn til ved departementets styring og kontroll av det enkelte selskap eller grupper av selskaper på bakgrunn av deres sektorpolitiske målsettinger. For Norsk Tipping framgår disse spesifikke forhold i kapittel 3.3.

Norsk Tipping har etiske retningslinjer som beskriver prinsipper for håndtering av etiske dilemmaer, i tillegg til beskrivelse av handlemåte tilknyttet temaene lover og regler, ansattes habilitet, kontakt med eksterne interessenter, arbeidsmiljø, varsling om kritikkverdige forhold, taushetsplikt, verv og informasjon og IT-tjenester. Styret foretar årlig en gjennomgang av selskapets etiske retningslinjer.

[Norsk Tippings etiske retningslinjer og selskapets etiske retningslinjer for leverandører](#), ligger tilgjengelig i sin helhet på selskapets nettside og på selskapets intranett. I prosessen med utarbeidelse av denne rapporten har Norsk Tipping gjort en vurdering av ulike tema som er viktige for samfunn og bærekraft. Selskapet mener at det å gi mest mulig tilbake på en best mulig måte er i tråd med både selskapets samfunnsoppdrag og samfunnets forventninger. Arbeidet med spillansvarlighet er høyt prioritert, ettersom selskapets virksomhet i seg selv har relativt liten påvirkning på samfunn og miljø utover dette. Norsk Tipping forventer at det er dette samfunnet og selskapets interessenter er mest opptatt av.

Norsk Tipping har en strategi for å ivareta sitt samfunnsansvar. Selskapet skal drive sin virksomhet på en måte som imøtekommer de miljømessige, etiske, kommersielle, lovmessige og sosiale forventninger samfunnet har til virksomheten.

Ansvarlighet er grunnmuren i selskapets virksomhet. I den forbindelse har selskapet utarbeidet en [policy for ansvarlig spillvirksomhet](#). Policydokumentet inneholder syv prinsipper som danner grunnlaget for Norsk Tippings ansvarlighetsarbeid i alle ledd i organisasjonen. Det er styret som har fastsatt denne policyen. I tillegg til å være tilgjengelig på selskapets nettsider, ligger policyen også på selskapets intranett.

Norsk Tipping har også andre policyer og retningslinjer som gjelder for de ansatte. Selskapet har i 2011 utarbeidet et helhetlig kvalitetssystem, som innebærer at alle disse dokumentene ligger tilgjengelig på selskapets intranett.

PKT 2:

Virksomhet

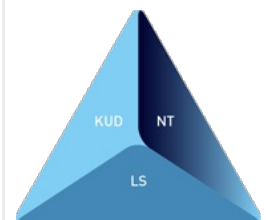
Selskapets vedtekter, som sist ble endret ved kongelig resolusjon 15. mars 2007, fastsetter følgende formål for selskapets virksomhet:

- «Selskapet skal i henhold til spilleregler fastsatt av departementet avholde og formidle pengespill i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative konsekvenser av pengespillene, samtidig som det gjennom rasjonell drift av selskapet skal legges til rette for at mest mulig av overskuddet fra spillene kan gå til formål som nevnt i pengespillloven § 10.» (§ 2 annet ledd)
- «Selskapets virksomhet skal være knyttet til formidling av pengespill, rettet mot norske borgere eller personer bosatt i Norge.» (§ 4 første ledd)

Norsk Tipping har et tredelt samfunnsoppdrag:

- Å tilby attraktive spill
- Å tilby ansvarlige spill

ANSVARSPOLLER SPILL

KUD - Kulturdepartementet

Eier av Norsk Tipping. Beslutter hvilke spill som skal tilbys og fastsetter spillereglene. Avgjør hvor stor andel av innsatsbeløpet som skal gå til premier. Fordeler selskapets overskudd (Tippenøkkel).

NT - Norsk Tipping

Drifter pengespillene.

LS - Lotteri- og stiftelsestilsynet

Offentlig kontrollorgan oppnevnt av Kulturdepartementet. Fører tilsyn med at all spillevirksomhet i Norge foregår i samsvar med lovgivning og spilleregler.

- Å skape overskudd til gode formål

Styret har vedtatt en ny strategiplan for 2012-2015. Målbildet for 2015 er at Norsk Tipping skal være et utviklingsorientert og innovativt selskap som har kunden i fokus.

Selskapets måloppnåelse i 2011 og målsettinger for 2012 omtales i «[Mål og måloppnåelse](#)».

PKT 3:

Selskapskapital og utbytte

Selskapets aksjekapital er i Lov om pengespill § 5 fastsatt til kr 150 000. I tillegg har selskapet 150 millioner kroner i bundet egenkapital. Det utbetales ikke utbytte fra selskapet, men overskuddet fra spillvirksomheten skal fordeles etter bestemmelsene i Lov om pengespill (pengespilloven) § 10.

PKT 4:

Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Ikke relevant for Norsk Tipping.

PKT 5:

Fri omsettelighet

Ikke relevant for Norsk Tipping.

PKT 6:

Generalforsamling

Kulturministeren utgjør selskapets generalforsamling. I henhold til selskapets vedtekter §6 avholdes generalforsamling hvert år i tilknytning til selskapets årsmøte. For et selskap hvor generalforsamlingen er én person, statsråden, er det ikke formalia knyttet til innkalling, fullmaktsforhold eller formelle krav til saksdokumentene i forkant av generalforsamlingen. Det blir imidlertid utsendt innkalling og saksapirer i forkant av generalforsamlingen. Det utarbeides protokoll fra generalforsamlingen. Riksrevisjonen, selskapets styre og administrerende direktør er til stede når generalforsamling avholdes.

Norsk Tipping har ikke kontrollkomité.

Lotteritilsynet fører tilsyn med at selskapets virksomhet foregår i samsvar med lovgivning og spilleregler, jfr. pengespilloven §14. Lotteritilsynet foretar også en løpende evaluering av selskapets markedsføring, og om denne er i tråd med «Retningslinjer for markedsføring av statlig kontrollerte pengespill». Deres evaluering rapporteres to ganger årlig til eier. Lotteritilsynet er et direktorat og tilsynsorgan underlagt Kulturdepartementet, som forvalter og kontrollerer private lotterier og statlige spill i Norge.

PKT 7:

Valgkomité

Norsk Tipping har ingen valgkomité.

PKT 8:

Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Norsk Tipping har ingen bedriftsforsamling.

Styret og styrets sammensetning er regulert gjennom vedtektenes §3. Styret har fem uavhengige representanter som er oppnevnt av Kulturdepartementet, samt to representanter fra Norsk Tipping, valgt av og blant selskapets ansatte. I tillegg er det oppnevnt to uavhengige vararepresentanter og personlig vara for hver av de ansattvalgte styremedlemmene. Med «uavhengige representanter» menes at de er uavhengige av overskuddsmottakerne. Styremedlemmene oppnevnes for en periode på to år. For å synliggjøre krav om kjønnsrepresentasjon, ble det i 2007 foretatt en vedtektsendring som presiserer at kjønnsfordelingen i styret skal være i samsvar med bestemmelsene i aksjeloven §20-6 første ledd. I Kulturdepartementets retningslinjer for eierstyring stilles det krav til styrets sammensetning i forhold til kompetanse, kapasitet og mangfold. Styret skal være bredt sammensatt, og sammensetningen av styret skal tilfredsstille de krav som framgår av lov om likestilling mellom kjønnene. Videre må styret ha forretningsmessig/bedriftsøkonomisk kompetanse, kompetanse på offentlig eierskap og kommunikasjon mellom offentlig og privat virksomhet, sosialpolitisk kompetanse, samt generell samfunnskompetanse. I tillegg bør styrets medlemmer være samfunnsorienterte og ha kunnskap om og forståelse for selskapets samfunnsmessige rolle. Det legges ingen spesiell vekt på miljømessige hensyn ved utvelgelse av styremedlemmer.

Norsk Tippings ansatte har mulighet til å ta opp problemstillinger gjennom de ansattes representanter i styret. Administrerende direktør i Norsk Tipping deltar i styremøtene uten stemmerett.

Kulturdepartementet har gitt instruks til styret hvor det framkommer at styret skal fatte vedtak på fritt grunnlag etter alminnelige, forretningsmessige prinsipper.

Styrets instruks fastsettes i kongelig resolusjon. Styrets leder og nestleder utnevnes av Kulturdepartementet. Styreleder er ikke medlem av selskapets ledelse. Styrets medlemmer har et fast årlig honorar som er uavhengig av selskapets resultat. Størelsen på honoraret er angitt i [regnskapsdelen av rapporten](#).

De enkelte styremedlemmers bakgrunn og kompetanse opplyses i «[Styrets beretning](#)»

PKT 9:

Styrets arbeid

Departementets instruks til styret og departementets «Retningslinjer for eierstyring» gir regler for styrets arbeid og saksbehandling. I henhold til instruks fra departementet skal styret påse at registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, jfr. pengespilloven § 7 første ledd annet punktum, og føre tilsyn med administrerende direktørs ledelse av virksomheten, jfr. tredje punktum. Styret sender regnskap og årsmelding til Kulturdepartementet for godkjenning, jfr. pengespilloven § 7 annet ledd. Videre skal Kulturdepartementet holdes orientert om prinsipielle spørsmål som er av vesentlig betydning for selskapets drift. I de årlige strategi- og planprosessene blir styret forelagt strategiplaner for vedtak. Styret behandler og vedtar føringer for virksomhetsplaner og budsjett, og er også gjennom disse prosessene en aktiv part i selskapets styring og kontroll.

Ved behandling i styret følges offentlige regler og selskapets etiske retningslinjer for habilitet. Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid, samt av sin kompetanse og arbeidsform. Evalueringen gir grunnlag for eventuelle endringer og tiltak. Styrets behandling av evalueringen blir protokollført.

Styret har fastsatt instruks for administrerende direktør. Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder. Det legges vekt på at sakene forberedes og framlegges slik at styret har et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag.

Styret følger opp virksomheten gjennom virksomhetsrapport fra ledelsen på hvert ordinære styremøte. Denne inneholder selskapets målekorrel med sentrale måleparametre for blant annet omdømme, spillinntekter, kundeutvikling, kostnader og resultat, samt drift og interne forhold. I tillegg rapporteres status på selskapets viktigste prosjekter og ledelsens risikobilde. Det skrives protokoll med vedtak knyttet til behandling av virksomhetsrapporten. Det ble i løpet av 2011 gjennomført en kvalitetsrevisjon for å vurdere i hvilken grad administrasjonen gjennomfører styrets vedtak. Revisjonen viste at det er etablert en rutine som sikrer god oppfølging av styrets vedtak.

Det benyttes ikke styrevalg i styrets arbeid. Til styret er det valgt en nestleder som er møteleder i tilfeller der styreleder ikke kan lede styrets arbeid.

Pkt 10:

Risikostyring og internkontroll

Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, vedtekter og retningslinjer. Styret har ansvaret for en tilfredsstillende organisering og forvaltning av selskapet, og skal påse at registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret har i 2011 vedtatt en kvalitetspolicy hvor målene er å sikre at selskapet opererer i samsvar med relevante lover, forskrifter og beslutninger fra eier, sikre kvalitet på intern og ekstern rapportering, målrettet, effektiv og kundeorientert drift, samt sikre kontinuerlig kvalitetsforbedring. I kvalitetspolicyen er det fastsatt prinsipper og krav for hvordan systemet skal være utformet, herunder krav til at systemet skal være basert på risiko. Styret har identifisert selskapets viktigste risikoområder og besluttet at den interne kontrollen styres gjennom

fastsettelse av en policy med tilhørende retningslinjer og rutiner for det enkelte område. Etterlevelse og måloppnåelse vil bli systematisk fulgt opp som grunnlag for styrets gjennomgang av selskapets viktigste risikoområder og den interne kontroll. I dette systemet er det også innarbeidet krav til den interne kontrollen for å sikre pålitelig regnskap og finansiell rapportering.

Håndtering av risiko er viktig for selskapets måloppnåelse og er en integrert del av forretningsaktivitetene som følges opp av den respektive avdeling. Selskapet har månedlig virksomhetsrapportering hvor styret og ledelsen har oppfølging av selskapet med utgangspunkt i målekortene som er delt inn i fire parametere: økonomi, kunde og omdømme, kvalitet og gjennomføring, samt organisasjonsutvikling. Med utgangspunkt i målekortene gjennomføres det månedlige risikovurderinger for å sikre styrets og ledelsens fokus på viktige framtidige forhold, herunder ansvarlig spillvirksomhet. Risikoreduserende tiltak følges regelmessig opp av ledelsen og rapporteres til styret.

Selskapet arbeider kontinuerlig med å sikre et godt kontrollmiljø som skal sørge for at virksomheten drives i henhold til relevante lover, at den bygges på sunne holdninger, har gode interne rutiner og prosedyrer og at den viser åpenhet.

Basert på selskapets samfunnsoppdrag er det utarbeidet en verdiplattform og lederprinsipper.

Selskapet har etablert en systematisk rutine for å vurdere om den interne kontrollen er tilfredsstillende når det gjelder å forebygge og avdekke økonomiske misligheter. Med utgangspunkt i en overordnet risikovurdering er det valgt ut prosesser som skal vurderes. For 2011 er det gjennomført risikovurderinger innen regnskap, lønn og innkjøp, og i 2012 vil risikovurderinger for tre andre områder bli gjennomført. I tillegg gjennomføres kvalitetsrevisjoner for å påse at den interne kontrollen etterlevs.

Selskapet har en strategi for å ivareta sitt samfunnsansvar som følges opp og rapporteres på i henhold til [Global Reporting Initiative \(GRI\)](#) i selskapets års- og samfunnsrapport. Det Norske Veritas reviderer årlig selskapets rapport i henhold til disse kravene.

Norsk Tipping har etablerte rutiner for kontroll med og oppfølging av spilleaktiviteten hos kommisjonærer og spillere. Dette gjøres både for å sikre at spilleaktiviteten skjer innenfor ansvarlige rammer og for å sikre selskapet mot kriminell aktivitet.

Interne kvalitetsrevisjoner

Selskapet har ikke en egen enhet for internrevisjon knyttet til styret. Det er siden 2009 gjennomført interne kvalitetsrevisjoner utført av eksterne og interne ressurser. Kvalitetsrevisjoner skal bekrefte overfor administrerende direktør og øvrig toppledelse at det er etablert en betryggende internkontroll og at denne fungerer som forutsatt. Arbeidet skal bidra til kontinuerlig forbedring av selskapets risikostyring og internkontroll. En analyse av risikobildet på ulike områder i virksomheten legges til grunn for utarbeidelsen av administrasjonens årlige revisjonsplan. Den årlige revisjonsplanen og resultatet av revisjonene blir forelagt styret til orientering. Forøvrig gjennomføres sikkerhetsrevisjoner i henhold til krav i sikkerhetsstandardene ISO/IEC 27001:2005, samt [World Lottery Association, Security Control Standard 2006 \(WLA, SCS 2006\)](#).

Sikkerhetssertifisering

Norsk Tipping er sertifisert etter krav i ISO/IEC 27001:2005, samt World Lottery Association, Security Control Standard 2006 (WLA, SCS 2006). Sistnevnte er en internasjonal standard for spillbransjen, og formålet er å sikre at sertifiserte virksomheter har effektive sikkerhetstiltak og struktur som den operasjonelle virksomheten driftes innenfor. I henhold til sikkerhetsstandardene har Norsk Tipping etablert et ledelsessystem for informasjonssikkerhet (Information Security Management System, ISMS), hvor risikoer knyttet til selskapets kritiske eiendeler og IT-systemer oppdateres årlig.

Det Norske Veritas foretar en årlig revisjon av selskapet etter WLA-standardene.

PKT 11:

Godtgjørelse til styret

Styre honorarene er ikke resultatavhengige. Størrelsen på honorarene bestemmes av Kulturdepartementet. Opplysningene er offentlige. [Note 3 til årsregnskapet](#) viser godtgjørelse til styremedlemmer i Norsk Tipping.

PKT 12:

Godtgjørelse til ledende ansatte

Norsk Tipping er ikke et allment aksjeselskap og har ikke regler som krever at lederlønnsvilkår skal behandles på generalforsamlingen.

Styret fastsetter lønn og øvrige betingelser til administrerende direktør. Dette framgår av [note 3](#) til regnskapet. På bakgrunn av styrets retningslinjer fastsetter administrerende direktør godtgjørelse og øvrige betingelser til ledende ansatte i selskapet.

Det ytes ikke ekstra godtgjørelse til egne ansatte for styreverv i selskaper som helt eller delvis er eid av Norsk Tipping.

Det ytes ikke resultatavhengig godtgjørelse til ledende ansatte i Norsk Tipping i form av opsjons- eller bonusprogrammer.

PKT 13:

Informasjon og kommunikasjon

Norsk Tipping legger vekt på å ha en åpen og ærlig kommunikasjon med alle interessenter, med størst fokus på de interessenter som berøres direkte av Norsk Tippings virksomhet, herunder overskuddsmottakere, spillere, kommisjonærer, spilleavhengighetsmiljøer, departement, tilsyn og Riksrevisjonen.

Norsk Tippings rapportering av finansiell informasjon skal være preget av gjennomsiktighet og skal i tillegg til økonomisk og finansiell stilling, gi brukerne relevant, utfyllende og pålitelig oversikt over strategier, mål og resultater.

PKT 14:

Selskapsovertagelse

Ikke relevant for Norsk Tipping.

PKT 15:

Revisor

For 2011 reviderer Riksrevisjonen selskapets regnskap. Riksrevisjonen er Stortingets revisjons- og kontrollorgan og rapporterer resultatene av sin revisjon til Stortinget. Riksrevisjonen presenterer resultatet fra sin revisjon for selskapets styre og i selskapets generalforsamling. Før en sak rapporteres til Stortinget, forelegges Riksrevisjonens bemerkninger ansvarlig statsråd til uttalelse.

Stortinget behandlet den 17. juni 2011 endringer i pengespilloven. Pengespillovens § 7 ble endret til at selskapets regnskap revideres av en revisor som velges av departementet. Den nye revisorordningen innebærer en oppdeling av kontrolloppgavene, slik at Riksrevisjonen forestår selskaps- og forvaltningskontrollen med Norsk Tipping, mens en valgt ekstern revisor forestår den løpende revisjonen av selskapets regnskaper. Departementet har valgt ekstern revisor med virkning fra regnskapsåret 2012.

Styret (fra venstre): Lars Sponheim, Silvija Seres, Paal Fure, Dag Bayegan-Harlem, Torill Elvira Mortensen, Gjermund Nedgård og Inger Hege Hansen.

Oversikt over utviklingen i 2011

Norsk Tipping er et 100 prosent statlig eid aksjeselskap, lokalisert i Hamar. Selskapet formidler pengespill i henhold til Lov om pengespill. Selskapets samfunnsoppdrag er å tilby attraktive og ansvarlige spill, hvor overskudd går til gode formål. Selskapet følger anbefalingene fra Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse.

Omsetningsrekord

Norsk Tippings samlede driftsinntekter økte fra 14,7 milliarder til 16,2 milliarder kroner. En rekordstor lykketallspott i Viking Lotto har bidratt til rekordomsetning for dette spillet. Lykketallspotten førte til at omsetningen utover høsten ble mer enn doblet, målt mot ordinære spilleomganger uten stor lykketallspott. Videreutvikling og fornyelser i porteføljen av Flax-lodd har blitt godt mottatt i markedet, og omsetningen økte med 10 prosent til i overkant av 1,1 milliarder kroner.

Omsetningen for Multix i 2011 var 4,8 milliarder kroner. Dette representerer en vekst på 35 prosent. Multix-spillene har høy premieandel og stor grad av gjenspill. Omsetning fratrukket premier (netto spillinntekter) har økt fra 320 millioner kroner til 405 millioner kroner. I 2011 fordelte spillerne 295 millioner kroner via Grasrotandelen. Det var en økning på 32 millioner kroner fra 2010.

En stadig større andel av omsetningen av selskapets produkter skjer via elektroniske kanaler. Norsk Tipping omsatte i 2011 for 2,1 milliarder kroner via elektroniske kanaler (eksklusivt Multix), fordelt på 1,6 milliarder kroner via internett og 0,5 milliarder kroner fra mobiltelefoner. Dette tilsvarer en total vekst i disse kanalene på 26 prosent fra 2010. Satsningen på elektroniske kanaler gjør selskapets produkter mer tilgjengelige for kundene, samtidig som selskapets kostnader blir lavere.

Ved utgangen av 2011 er distribusjonen av konseptet Spill-i-kasse etablert i de tre dagligvarekjedene REMA 1000, Kiwi og Bunnpris. Det arbeides med implementering i flere kjeder. Konseptet gjør spill fra Norsk Tipping tilgjengelig direkte i kassapunktet. Dette gjør selskapets produkter enklere å kjøpe for kundene, og attraherer nye kundegrupper. Ved årsskiftet er Spill-i-kasse etablert i 1 232 butikker, med en samlet omsetning på 210 millioner kroner.

Lansering av nye produkter

I forbindelse med Kulturdepartementets endring av forskrift om bingo, fikk Norsk Tipping i oppdrag å utvikle en løsning for å erstatte de tidligere bingoautomatene i bingo-haller. Intensjonen med endringen av bingoforskriften var å få denne delen av spillmarkedet under kontroll og innenfor ansvarlige rammer. Selskapet har i løpet av 2011 lansert spillterminaler i bingo-lokaler med en spillportefølje som har fått merkenavnet Belago. Forskriftsendringen ble imidlertid utsatt til 1.1.2012. Den planlagte omsetningsøkningen som følge av spill i bingo-haller har derfor ikke funnet sted i 2011, men forventes å inntreffe i 2012.

Norsk Tipping inngikk i 2009 en avtale med ti store humanitære organisasjoner i Norge gjennom deres selskap De 10 Humanitære AS. Etter avtalen skal Norsk Tipping etablere nye spill som skal gi inntekter til disse organisasjonene. I september ble skrapeloddet VinnVinn etablert som første spill til inntekt for de humanitære organisasjonene. Produktet omsatte for 16 millioner kroner.

Norsk Tipping har i 2011 lagt fram sine planer for nettbaserte spill for Kulturdepartementet og Lotteritilsynet, og selskapet har som mål å lansere et tilbud innen nettbaserte spill i løpet av 2013.

Selskapet har deltatt i utvikling av tallspillet Eurojackpot i samarbeid med flere europeiske land. Dette spillet vil ha førstepremie i størrelsesorden 10-90 millioner Euro. Lanseringstidspunktet for spillet er i mars 2012 i Europa. Spillet er godkjent av Kulturdepartementet, og Norsk Tipping planlegger å lansere spillet tidlig i 2013.

Ansvarlig spill

Norsk Tippings virksomhet hviler på selskapets evne til å forebygge uønsket spillatferd. Selskapet har derfor særdeles sterkt fokus på å kunne tilby attraktive spill innenfor ansvarlige og trygge rammer for kundene. Dette gjennomfører både virksomheten som helhet og de produkter selskapet tilbyr. Det er satt i gang et omfattende arbeid for å gjøre verktøyene for å redusere uønsket spillatferd enda mer treffsikre og nyttige for kundene. Blant annet er det inngått omfattende samarbeid med forskningsmiljøer på området.

Kostnadsutviklingen

Selskapet har i 2011 tatt i bruk ny IT- infrastruktur som legger til rette for mer effektiv drift og utvikling av selskapets produktportefølje i framtiden. Selskapet vil fortsette arbeidet med å modernisere grunnleggende IT- systemer i 2012.

Andre driftskostnader har økt fra 2010 til 2011. Satsingen på IT- området gjør at selskapet i en periode har kostnader knyttet til både nye og gamle systemer, samtidig som kompleksiteten i selskapets virksomhet øker. Selskapets utvikling av nye produkter og tjenester medfører også økte kostnader. Utvidelse av selskapets lokaler gir høyere kostnader til drift av eiendom. Selskapet har betydelig fokus på kostnadsutviklingen, og tiltak som vil gi framtidige kostnadsbesparelser vil bli iverksatt.

Norsk Tippings virksomhet og resultater er helt avhengig av markedsaksept. Det er derfor nødvendig for selskapet å være synlig, troverdig og nyskapende overfor kunder og samarbeidspartnere. Selskapet bruker derfor betydelige midler på reklame og samarbeidsavtaler som gir god profilering, og oppmerksomhet rundt selskapets produkter og samfunnsoppdrag. Det samlede avtalebeløp for selskapets samarbeidsavtaler var 100 millioner kroner i 2011. Avtalene er inngått med viktige aktører innen kultur, idrett og samfunnsliv. Den desidert største av disse er med norsk fotball. Selskapet evaluerte denne avtalen i 2011. Basert på denne og andre evalueringer vil selskapet utarbeide og vedta en ny sponstrategi i 2012.

STYRELEDER

Lars Sponheim

Alder: 54 år
Vært i styret siden: November 2009
Andre styreverv: Ingen
Utdannelse: Sivilagronom/landbruksøkonom
Stilling: Fylkesmann i Hordaland
Tidligere viktige posisjoner og stillinger: Stortingsrepresentant 93-09, nærings- og handelsminister 97-00, landbruksminister 01-03, landbruks- og matminister 03-05, leder i Venstre 96-10

NESTLEDER

Silvija Seres

Alder: 41 år
Vært i styret siden: 2007
Andre styreverv: Statkraft AS, Aschehoug AS, Dagbladet Medialab AS, Norman ASA, Teknologirådet
Utdannelse: Doktorgrad i matematikk fra Oxford University, MBA fra INSEAD
Stilling: Daglig leder i TechnoRocks AS
Tidligere viktige posisjoner og stillinger: Director Business Management i Microsoft, VP Product Marketing hos Fast Search and Transfer, Fellow ved Oxford University, Professor på Dar Al Hekma University i Saudi Arabia, styremedlem hos Opera Software ASA og ProfDoc ASA

STYREMEDLEM

Paal Fure

Alder: 44 år
Vært i styret siden: 2009
Andre styreverv: Moods of Norway, Iprospect, Unit Management, Barnefestivalen AS, Vizeum, Isobar
Utdannelse: Sivilmarkedsførerstudiet ved Norges Markedshøyskole, nå BI.
Stilling: Konsernsjef i Aegis Media
Tidligere viktige posisjoner og stillinger: Administrerende direktør

Balanse

Ved utgangen av 2011 var selskapets totalbalanse på 4 530 millioner kroner og egenkapitalandelen 3,3 prosent. Tilsvarende tall i 2010 var 4 648 millioner og 9 prosent. Redusert egenkapital fra 2010 skyldes at selskapets eier har disponert fra investeringsfondet for å øke overskuddsutbetalingen utover årets resultat. Selskapets investeringsfond har de siste årene blitt disponert for å oppfylle forventningene i St.mld. nr. 39 «Frivillighet for alle» fra 2007. Den lave egenkapitalen må ses i sammenheng med selskapets egenart, som innebærer at aktiviteten gjennom året akkumulerer overskudd til utbetaling påfølgende år. På tidspunktet for utbetaling til overskuddsmottakerne er egenkapitalen styrket på grunn av aktiviteten det påfølgende året.

På kort sikt er det relativt liten usikkerhet om den framtidige utviklingen av selskapets finansielle situasjon. Selskapets særlige stilling som særlovsselskap med forutsigbare rammebetingelser, medfører at selskapet har tilfredsstillende egenkapital og finansiell stilling på tross av lav egenkapitalandel.

Datterselskapet Fabelaktiv AS ble solgt i 2011, ettersom TV-produksjon er utenfor Norsk Tippings kjernevirksomhet. Nytt eierskap bidrar til fortsatt utvikling av selskapets trekningsprogrammer. Salget ble gjennomført etter en grundig prosess for å sikre at selskapets intensjon om å selge aksjene var godt kjent og for å sikre likebehandling av potensielle kjøpere.

Kontantstrøm

Spillinntektene utgjør selskapets viktigste kontantstrømkilde og spillinntekter etter fradrag for premier har økt med 219 millioner kroner. Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter i 2011 utgjorde 3 515 millioner kroner. Tallet i 2010 var 3 896 millioner kroner, inkludert effekten av avvikling av premiefond med 392 millioner kroner.

Fordringer på kommisjonærer har økt med 50 millioner kroner som følge av at oppgjørstidspunktet følger ukedagene.

Finansiell risiko

Norsk Tipping har enkelte transaksjoner og mindre beholdninger i utenlandsk valuta og er således i noen grad utsatt for finansiell markedsrisiko. I tillegg har selskapet kreditrisiko ved oppgjør fra kommisjonærene. Oppgjør for siste ukens omsetning innbetales påfølgende uke gjennom automatiske trekk. Det er etablert garanti- og depositumsordninger som reduserer kredittrisikoen vesentlig. Selskapet har ikke realisert vesentlige tap på fordringer mot kommisjonærer i 2011, og samlet tap på fordringer i 2011 er 1 million kroner. Likviditetssituasjonen er tilfredsstillende ved at selskapet gjennom daglig drift genererer betydelige disponible midler. Selskapet har en positiv kontantbeholdning ved årsskiftet på 3 369 millioner kroner, og det er relativt liten usikkerhet knyttet til forventningene for neste år.

Fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet og årsberetningen gir en rettvise oversikt over resultatet av selskapets virksomhet og selskapets stilling ved årsskiftet.

Forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn for årsregnskapet. Styret kjenner ikke til vesentlige forhold i regnskapsåret eller etter regnskapsårets slutt som har betydning for denne forutsetningen, eller for årsregnskapet for øvrig.

Forskning, utvikling og fornyelse

Norsk Tipping har ingen forsknings- og utviklingsaktiviteter slik det defineres i regnskapsloven. Imidlertid har selskapet en stor grad av fornyelse og utvikling av nye produkter, systemer og løsninger på flere områder. De største prosjektene i 2011 har vært fornyelse av IT-infrastruktur og spillsystemene knyttet til tallspill og sportspill. Øvrige prosjekter knytter seg blant annet til utvikling av Belago, fornyelse av eksisterende spill (Joker og forberedt lansering av Super Lotto i 2012) og utvikling av kontrollsystem for selskapets spill. Kontrollsystemet skal erstatte deler av Lotteritilsynets kontroll med selskapets treknings. Samlet har selskapet investert 91 millioner kroner i immaterielle eiendeler i 2011.

Selskapet har arbeidet med tilnærmingen til forskning, utvikling og fornyelse i 2011, og selskapet vil i 2012 ha en ny og mer offensiv holdning til forskningsområdet innenfor spill og ansvarlig spillvirksomhet.

Framtidig utvikling

Dagens situasjon og rammebetingelser gir et godt grunnlag for selskapets vekst og utvikling. I de kommende årene skal selskapet modernisere virksomheten betydelig ved å introdusere nye spill og distribusjonsformer. Selskapet arbeider for å bli mer kundefokusert og tilby enkle og attraktive produkter og tjenester som tiltrekker nye målgrupper og skaper overskudd til gode formål.

Selskapet har et mål om å øke sin markedsandel på pengespillområdet gjennom samarbeid med bingooperatører og gjenvinning av markedsandeler fra internasjonale spill-selskaper gjennom fornyelse av sportspill og utvikling av nettbaserte spill. Den grunnleggende forutsetningen om ansvarlighet ligger fast og skal videreutvikles i takt med at spillporteføljen utvikles videre.

Det internasjonale spillmarkedet er i rask endring. Stadig mer kapitalsterke aktører kommer på banen, og markedsføringen overfor kundene blir stadig mer aggressiv. Spill på nett og ikke minst mobil er i sterk vekst, og konkurransen fra ikke-regulerte aktører er betydelig også i det norske markedet.

Som svar på dette vil Norsk Tipping forsterke samarbeidet med andre statlige lotteriselskaper. Selskapet har startet et omfattende program for å fornye og videreutvikle produktspekteret, særlig på digitale flater. Dette er nødvendig for å opprettholde og øke utbetalingene til samfunnsnyttige formål. Fornyings- og utviklingsarbeidet skjer innenfor ansvarlighetsrammene selskapet opererer under. Norsk Tippings inntekter skal primært sikres ved at flere finner underholdning og spenning i selskapets produkter, ikke ved å øke omsetningen blant eksisterende kunder.

Arbeidsmiljø

Norsk Tipping er en IA-bedrift og ønsker å ha en inkluderende bedriftskultur preget av mangfold. Selskapet har et mål om en mer balansert sammensetning når det gjelder alder, kjønn og kulturell bakgrunn. Denne målsetningen er i tråd med formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Selskapet har iverksatt flere tiltak for å tilrettelegge for inkludering, og deltar blant annet i det interregionale prosjektet «Næringslivet som motor for inkludering» og NHO-prosjektet «Global Future». For å styrke likestilling mellom kjønnene, oppfordres kvinner spesifikt til å søke utvalgte stillinger.

I 2011 har selskapet tatt i bruk et nytt tilbygg. Bygget er i tråd med kravene til universell utforming med ergonomisk godt tilrettelagte arbeidsplasser og kantiner for selskapets ansatte. Det er også gjennomført en kulturdag for alle ansatte i selskapet hvor strategiplanen fram mot 2015 ble presentert og bearbeidet i grupper for å motivere ansatte til å se muligheter og handlingsrom. Det gjennomføres årlige medarbeiderundersøkelser som har som formål å kartlegge medarbeidertilfredshet og identifisere mulige forbedringsområder. Selskapet er tilfreds med utviklingen i resultatene av undersøkelsene.

Andelen kvinner i lederstillinger er 30 prosent, mens 38 prosent av totalt 366 fast ansatte er kvinner.

Sykefraværet er redusert noe fra forrige år, 4,0 prosent i 2011 mot 4,4 prosent i 2010.

Det er ikke registrert ulykker eller skader på arbeidsplassen i 2011.

Ytre miljø

Den enkeltfaktoren som i størst grad påvirker det ytre miljø, er produksjon og distribusjon av papirbasert materiell til kommisjonærene. Selskapet har kontinuerlig oppmerksomhet på omfanget av slikt materiell, og det er en målsetning å redusere utsendelse av overflødig materiell.

Strømforbruket har økt med 1 700 MWH som følge av at selskapet har tatt i bruk nytt tilbygg.

Anvendelse av årsresultatet

Selskapet er unntatt aksjeloven og de lovmessige begrensninger knyttet til størrelsen på fri egenkapital. I henhold til retningslinjer for fondene under Norsk Tipping AS tilsvarer balanseposten investeringsfond selskapets frie egenkapital. Investeringsfondet er per 31.12.2011 på 0 millioner kroner.

Anvendelse av årsresultatet

	mill. kr
Resultat Extrastiftelsen Helse og Rehabilitering	223,7
Tiltak mot spillavhengighet	12,0

Vizeum, administrerende direktør
Isobar, administrerende direktør
Iprospect, direktør
Opinion, direktør
Bengal Consulting, rådgiver
Magic Hat/JBRMcCann

STYREMEDLEM

Dag Bayegan-Harlem

Alder: 35 år

Vært i styret siden: 2011

Andre styreverv: Ingen

Utdannelse: Cand. Jur.

Universitetet i Oslo

Stilling: Advokat i Norske Skogindustrier ASA

Tidligere viktige

posisjoner og stillinger:

Ingen

STYREMEDLEM

Torill Elvira Mortensen

Alder: 51 år

Vært i styret siden: 2011

Andre styreverv:

Styremedlem for spill-

seksjonen i ECREA -

European Communication

Research and Education

Association

Utdannelse: Dr. art.

Universitetet i Bergen

2003.

Stilling:

Førsteamanuensis

(associate professor)

ved IT-Universitetet i

København, Danmark.

Tidligere viktige

posisjoner og stillinger:

Førsteamanuensis

ved Adeling for

mediefag, Høgskulen i

Volda.

Redaksjonsmedlem for

gamestudies.org

STYREMEDLEM

Gjermund Nedgård

Alder: 45 år

Vært i styret siden: 2011

Andre styreverv: Ingen

Utdannelse: Høgskolen

på Rena, Informatikk

Stilling: Problem Manager i

Norsk Tipping

Tidligere viktige

posisjoner og stillinger:

Ingen

STYREMEDLEM

Inger Hege Hansen

Alder: 42 år

Vært i styret siden: 2011

Andre styreverv: Nei

Utdannelse: AFF Yngre

Ledere 2007-2008

Stilling: Teamleder

kundeservice i Norsk

Tipping

Tidligere viktige

posisjoner og stillinger:

Ingen

1. VAREMEDLEM

Dag Westby

Alder: 52 år

Vært i styret siden: 2009

Andre styreverv:

President i Ottestad

Rotary

Utdannelse: Juridicum

Stilling: Direktør

Konsernstab

Internkontroll

Forsvarsbygg

Tidligere viktige

posisjoner: Medlem av

hovedstyret i Norges

Juristforbund

VAREMEDLEM

Line Margrethe

Rustad

Alder: 42 år

Vært i styret siden: 2009

Andre styreverv: medlem

av Høgskolestyret i

Hedmark

Utdannelse: Informasjon,

administrasjon og ledelse

ved Høgskolen i Hedmark

Stilling: Kultursjef i

Elverum kommune

Tidligere viktige

posisjoner og stillinger:

Ingen

Anvendelse av årsresultatet

Overskudd til fordeling over tippenøkkel
 Overskudd til bingoentreprenørenes overskuddsformål
 Resultat De 10 humanitære AS
 Overført fra investeringsfond
 Sum disponert

mill. kr
 3 352,2
 1,6
 1,0
 -260,2
 3 330,3

Informasjonsrådgiver i
 Norsk Tipping,
 representant i Hedmark
 fylkesting 99-11 og
 Elverum kommunestyre
 95-09

VARAMEDELEM**Helle Stine Næss**

Alder: 48 år
 Vært i styret siden: 2007,
 vara siden 2009
 Andre styreverv: Ingen
 Utdannelse: Høyskolen i
 Østfold, Informatikk
 Stilling: Leder Innkjøp og
 arkiv i Norsk Tipping
 Tidligere viktige
 posisjoner og stillinger:
 Styremedlem Ikomm AS

VARAMEDELEM**Stian Nilsen**

Alder: 36 år
 Vært i styret siden: 2011
 Andre styreverv: Ingen
 Utdannelse: Master In
 Business Administration
 (MBA), BA innen
 International Marketing og
 AFF yngre ledere
 Stilling: Leder Strategi og
 innsikt i Norsk Tipping
 Tidligere viktige
 posisjoner og stillinger:
 Leder Kunde- og
 Markedsinnsikt (Norsk
 Tipping) Ansvarlig
 strategisk
 analyse/strategirådgiver
 (Norsk Tipping)

Statistikk

Her finner du blant annet nøkkeltall for Norsk Tippings spill og salgskanaler, kundeservice, fylkesvise spillinntekter, overskuddsfordeling og miljøpåvirkning.

[Nøkkeltall spill](#)

[Nøkkeltall salgskanaler](#)

[Kundeservice](#)

[Spillinntekter fylkesvis](#)

[Spillinntekter 1948-2011](#)

[Overskuddsfordeling 1948-2011](#)

[Grasrotandelen](#)

[Samarbeids- og sponsoravtaler](#)

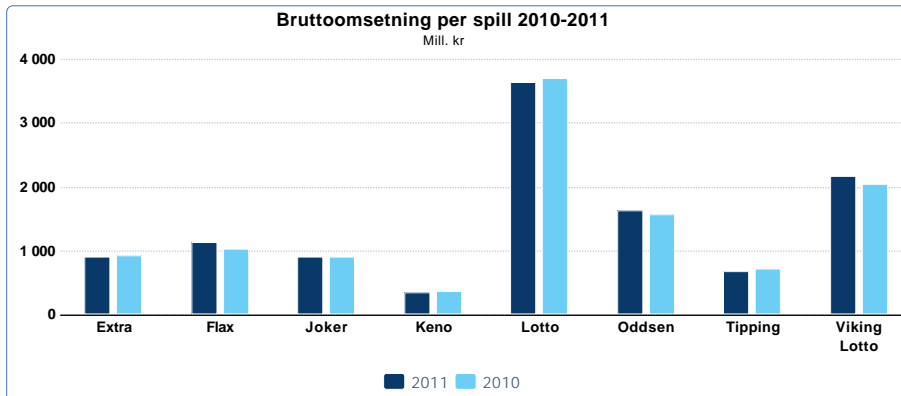
[Spillansvarlighet](#)

[Medarbeidere](#)

[Miljø](#)

Statistikk

NØKKELTALL SPILL

NØKKELTALL SPILL 2010-2011

Spill	Bruttoomsetning		Antall aktive spillere		Antall premier		Tilbakebetalingsprosent, %		Snitt omsetning per spiller	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Extra	908 296 320	926 774 310	801 009	810 937	1 604 178	1 781 898	49.6 %	49.3 %	1 134	1 143
Flax	1 121 115 600	1 021 245 200	910 000*	940 000*	10 195 924	9 922 873	51.1 % *	52.0 % *	1 233	1 086
Joker	902 996 140	897 494 860	1 352 885	1 369 910	3 821 780	3 801 188	49.3 %	49.1 %	667	655
Keno	349 333 895	352 464 660	194 248	189 634	6 437 257	6 551 492	55.5 %	55.7 %	1 798	1 859
Lotto	3 627 044 880	3 700 586 376	1 742 960	1 754 688	6 591 071	6 707 940	49.8 %	50.0 %	2 081	2 109
Oddsen	1 620 815 433	1 564 561 837	247 341	239 937	1 926 474	1 834 976	66.0 %	65.5 %	6 553	6 521
Tipping	674 672 313	707 024 253	298 300	302 151	3 123 931	3 295 683	54.4 %	54.4 %	2 262	2 340
Viking Lotto	2 157 107 712	2 049 583 308	1 482 366	1 429 413	10 619 821	10 016 416	46.1 %	51.7 %	1 455	1 434

* Flax: Antall aktive spillere er et anslag beregnet fra markedsmålinger. Tilbakebetalingsprosent på Flax er beregnet basert på bokførte premier. Dette er en endring i rapporteringsmåte, og derfor er også 2010-tallet endret i forhold til fjorårets årsrapport.

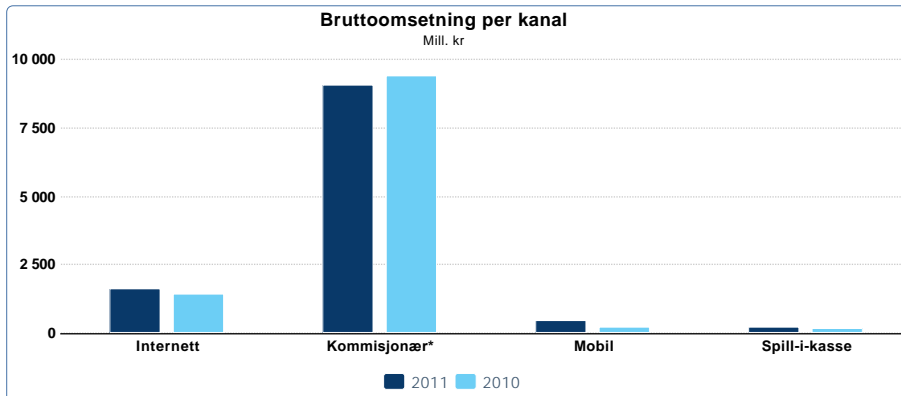
NØKKELTALL BELAGO OG MULTIX

	Nettoomsetning		Antall aktive spillere		Antall premier		Tilbakebetalingsprosent		Snitt omsetning per spiller	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Belago	1 409 077	-	2 551	-	984 640	-	90.7 %	-	552	-
Multix	405 656 215	320 005 950	104 990	99 361	307 898 518	236 186 012	91.5 %	90.9 %	3 864	3 221

Rapportering av omsetning for Multix og Belago ble i 2011 endret fra bruttotall til nettotall. Dette gir et mer korrekt bilde av spillernes forbruk på spillene, da over 90 prosent av omsetningen på Multix og Belago blir brukt til gjenspill.

Statistikk

NØKKELTALL SALGSKANALER

SALGSKANALER 2010-2011

	Bruttoomsetning		Antall aktive spillere		Snitt omsetning per spiller	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Internett	1 610 393 347	1 441 634 153	327 702	293 187	4 914	4 917
Kommisjonær*	9 061 168 620	9 393 341 553	1 766 644*	1 793 973*	4 494	4 666
Mobil	480 201 231	218 623 293	131 246	53 398	3 659	4 094
Spill-i-kasse	209 619 095	166 135 805	380 292	325 803	551	510

*Kommisjonær: Fra 2011 er omsetning for salg av tradisjonelle lotterispill via spillterminaler inkludert i bruttoomsetningen i kommisjonærkanalen. 2010-tall er justert i henhold til dette. Antall aktive spillere i kommisjonærkanalen er ikke inkludert Flax-spillere.

NØKKELTALL SPILLTERMINALER 2010-2011

	Nettoomsetning		Antall aktive spillere		Snitt omsetning per spiller	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Spillterminal	407 065 293	320 005 950	105 319	99 361	3 865	3 221

Statistikk

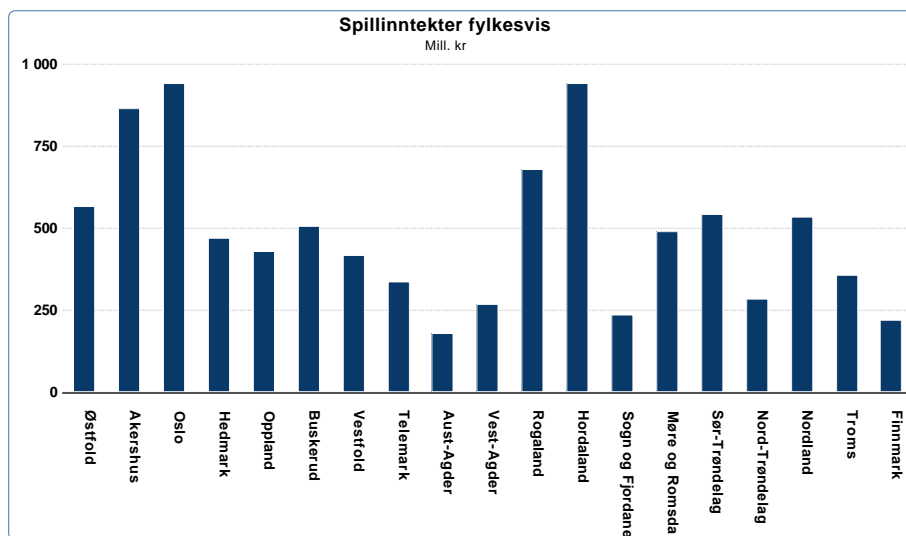
KUNDESERVICE

	2011	2010
Opplevd kundeservice (index 0-100)	86	87
Servicegrad telefon (andel samtaler besvart innen 20 sekunder)	65.60 %	74.80 %
Servicegrad e-post (andel e-post besvar innen 20 sekunder)	81.20 %	90.70 %
Servicegrad chat* (andel besvart innen 20 sekunder)	77.80 %	
Gjennomsnittlig samtaletid telefon,	144 sek	149 sek
Gjennomsnittlig ventetid på telefonhenvendelser,	37 sek	22 sek
Gjennomsnittlig ventetid på e-post-henvendelser	181 min	58.21 min
Andel henvendelser løst i løpet av første kontakt	91.25 %	91.25 %

*Norsk Tipping lanserte chat-funksjonen i slutten av 2010

Statistikk

SPILLINTEKTER FYLKESVIS

SPILLINTEKTER FYLKESVIS 2011

FYLKE	LOTTO	VIKING LOTTO	JOKER	KENO	TIPPING	ODDSEN	FLAX	EXTRA	TOTALT
Østfold	203 014 956	107 569 464	46 590 480	10 394 035	32 542 952	57 276 526	62 765 400	46 592 700	566 746 513
Akershus	312 791 884	180 756 488	75 459 440	15 252 785	42 712 052	82 282 579	95 427 500	61 446 990	866 129 718
Oslo	267 199 344	195 864 248	64 912 420	20 007 800	59 723 136	177 863 951	109 660 800	45 026 160	940 257 859
Hedmark	173 882 800	89 385 096	37 183 460	12 509 935	20 605 322	31 513 327	56 189 350	48 136 200	469 405 490
Oppland	157 106 844	80 174 884	36 036 560	9 364 595	20 966 821	32 978 484	49 264 800	43 034 880	428 927 868
Buskerud	183 416 560	98 792 832	42 989 600	10 993 620	23 311 963	50 957 597	52 658 100	42 469 380	505 589 652
Vestfold	147 099 548	76 282 496	34 299 000	7 234 200	21 139 682	38 600 308	57 016 000	35 510 610	417 181 844
Telemark	120 329 576	60 458 532	27 273 160	6 511 950	18 901 444	35 444 637	34 872 000	33 918 090	337 709 389
Aust-Agder	66 306 336	33 098 692	15 335 020	3 862 850	7 793 214	13 513 200	24 029 350	16 573 170	180 511 832
Vest-Agder	91 678 544	47 734 244	21 961 620	6 007 120	15 084 288	33 042 564	33 557 650	19 991 790	269 057 820
Rogaland	222 617 744	120 230 412	55 612 360	11 954 745	36 874 140	91 859 503	90 474 500	49 802 490	679 425 894
Hordaland	315 680 240	179 144 764	78 225 480	23 547 020	53 048 971	105 206 654	111 613 100	76 535 160	943 001 389
Sogn og Fjordane	77 708 184	45 857 824	20 314 260	7 593 725	10 089 263	21 928 877	29 119 600	23 166 060	235 777 793
Møre og Romsdal	166 428 096	95 714 356	41 161 560	11 007 365	20 675 668	44 607 374	63 808 600	48 212 280	491 615 299
Sør-Trøndelag	190 311 952	103 858 812	44 471 660	13 786 755	20 740 571	52 148 491	63 618 700	53 370 960	542 307 901
Nord-Trøndelag	105 980 836	57 209 868	23 045 320	5 633 965	10 424 514	15 013 351	33 836 650	32 988 840	284 133 344
Nordland	176 646 708	99 396 436	48 936 420	15 272 835	21 310 007	34 537 054	76 206 450	61 099 650	533 405 560
Troms	114 684 236	70 632 068	32 373 320	12 281 170	16 199 742	25 383 124	45 685 800	37 714 530	354 953 990
Finnmark	68 668 924	48 446 700	20 199 500	7 296 150	10 323 179	12 408 950	30 533 200	21 969 150	219 845 753
Svalbard	1 588 232	1 097 480	526 840	87 765	196 140	76 765	777 050	362 460	4 712 732
Elektroniske spill	463 864 176	365 376 016	136 075 960	138 732 435	212 009 244	664 172 117		110 364 630	2 090 594 578
Ukjent	39 160	26 000	12 700	1 075			1 000	10 140	90 075
Totalt	3 627 044 880	2 157 107 712	902 996 140	349 333 895	674 672 313	1 620 815 433	1 121 115 600	908 296 320	11 361 382 293
% av total per spill	31.9	19.0	7.9	3.1	5.9	14.3	9.9	8.0	100

SPILLINTEKTER FYLKESVIS 2010

Fylke	Lotto	Viking Lotto	Joker	Keno	Tipping	Oddsen	Flax	Extra	Totalt
Østfold	212 710 352	107 749 440	47 622 500	11 978 915	36 404 533	64 503 984	56 913 000	48 885 270	586 767 994
Akershus	327 149 352	177 653 896	77 291 220	17 179 885	47 719 255	89 899 736	84 204 450	63 982 590	885 080 384
Oslo	284 899 396	193 239 064	66 832 500	22 193 095	68 259 709	182 156 641	96 755 450	47 357 700	961 693 555

Fylke	Lotto	Viking Lotto	Joker	Keno	Tipping	Oddsen	Flax	Extra	Totalt
Hedmark	181 467 884	87 529 308	37 884 100	14 552 215	22 231 750	36 244 068	53 147 500	49 562 850	482 619 675
Oppland	165 488 204	79 912 356	37 447 480	10 586 710	22 969 435	34 995 339	46 451 800	45 038 280	442 889 604
Buskerud	193 206 088	100 011 724	44 348 580	11 229 555	25 703 758	50 196 174	47 746 200	44 528 490	516 970 569
Vestfold	153 659 812	75 519 392	35 149 400	8 180 820	23 733 154	45 598 356	52 401 700	37 174 980	431 417 614
Telemark	124 923 500	60 960 280	27 721 280	7 163 945	21 215 306	48 465 496	33 421 800	35 737 590	359 609 197
Aust-agder	69 402 232	33 378 616	15 841 940	4 544 050	9 431 825	15 597 883	22 729 700	17 278 440	188 204 686
Vest-agder	95 571 176	48 104 712	22 510 000	7 158 890	16 900 062	36 411 368	30 059 750	20 804 580	277 520 538
Rogaland	232 735 104	119 887 676	56 271 280	13 012 755	40 900 439	98 434 650	80 803 450	51 554 520	693 599 874
Hordaland	329 580 604	177 843 664	80 438 300	26 388 590	59 612 583	117 255 476	102 794 150	80 327 820	974 241 187
Sogn og Fjordane	80 415 788	46 117 344	20 751 600	7 892 900	11 492 055	23 541 783	29 336 450	24 165 270	243 713 190
Møre og Romsdal	175 023 592	95 998 344	42 819 320	12 526 145	22 834 611	49 388 063	57 903 300	50 404 860	506 898 235
Sør-Trøndelag	198 872 740	104 766 220	46 141 900	14 735 395	23 850 320	65 393 243	57 652 550	55 861 770	567 274 138
Nord-Trøndelag	111 586 276	57 239 080	24 338 160	6 377 670	11 643 090	16 926 946	31 401 750	34 614 570	294 127 542
Nordland	186 481 516	99 333 056	50 973 760	17 113 385	23 649 910	40 872 889	66 412 950	64 315 440	549 152 906
Troms	122 033 080	71 638 196	34 081 180	13 075 185	16 936 075	26 431 397	42 576 850	39 954 390	366 726 353
Finnmark	72 746 704	48 372 904	20 827 460	8 545 940	11 603 845	12 782 764	27 798 950	23 220 660	225 899 227
Svalbard	1 710 012	1 119 232	584 000	118 305	209 335	207 406	733 450	388 050	5 069 790
Elektroniske spill	380 922 724	263 208 484	107 618 760	117 910 060	189 723 203	509 258 175		91 616 040	1 660 257 446
Ukjent	240	320	140	250				150	1 100
Totalt	3 700 586 376	2 049 583 308	897 494 860	352 464 660	707 024 253	1 564 561 837	1 021 245 200	926 774 310	11 219 734 804
% av total per spill	33.0 %	18.3 %	8.0 %	3.1 %	6.3 %	13.9 %	9.1 %	8.3 %	100 %

Statistikk

SPILLINNEKTER 1948-2011

SPILLINNEKTER 1948-2011

Nominelle beløp i millioner kroner

År	Totale spillinntekter	Lotto	Viking Lotto	Joker	Keno	Tipping	Oddsens	Flax	Extra	Multix	Belago	Andre spill*
1948	18.2	0.0	0.0	0.0	0.0	18.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1949	37.4	0.0	0.0	0.0	0.0	37.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1950-1959	802.4	0.0	0.0	0.0	0.0	802.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1960-1969	1 589.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1 589.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1970-1979	5 496.4	0.0	0.0	0.0	0.0	5 496.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1980-1989	20 804.0	4 928.6	0.0	0.0	0.0	15 563.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	311.4
1990	3 870.9	1 879.4	0.0	0.0	0.0	1 676.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	315.2
1991	4 254.1	2 482.1	0.0	0.0	0.0	1 484.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	287.5
1992	4 470.8	2 857.9	0.0	0.0	0.0	1 348.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	264.8
1993	4 659.6	2 755.6	382.5	0.0	0.0	1 253.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	267.8
1994	4 940.7	2 776.1	674.6	0.0	0.0	1 028.4	341.1	0.0	0.0	0.0	0.0	120.5
1995	5 871.8	2 996.6	805.9	0.0	0.0	935.8	530.2	603.3	0.0	0.0	0.0	0.0
1996	6 243.4	3 111.5	910.1	0.0	0.0	879.4	567.4	635.0	140.0	0.0	0.0	0.0
1997	6 715.0	3 116.7	836.5	0.0	0.0	916.8	598.2	620.9	600.4	0.0	0.0	25.5
1998	7 619.5	3 393.3	1 060.0	0.0	0.0	951.6	777.4	654.3	780.0	0.0	0.0	2.9
1999	8 042.3	3 469.8	1 116.2	0.0	0.0	944.9	989.0	786.1	736.3	0.0	0.0	0.0
2000	8 277.2	3 495.2	1 276.6	130.0	0.0	915.9	996.1	748.5	714.9	0.0	0.0	0.0
2001	8 606.6	3 517.2	1 309.5	273.1	0.0	938.8	1 137.6	684.3	746.1	0.0	0.0	0.0
2002	9 734.3	3 610.2	1 338.9	471.8	0.0	873.7	1 846.7	798.6	794.4	0.0	0.0	0.0
2003	9 743.3	3 537.1	1 369.8	679.4	0.0	825.6	1 613.5	895.5	822.4	0.0	0.0	0.0
2004	9 617.0	3 464.7	1 475.7	739.4	0.0	800.7	1 295.9	1 023.3	812.3	0.0	0.0	5.0
2005	9 203.2	3 310.6	1 446.9	757.5	0.0	727.0	1 307.9	882.7	770.6	0.0	0.0	0.0
2006	9 618.9	3 727.7	1 441.4	769.2	0.0	702.5	1 444.4	761.0	772.7	0.0	0.0	0.0
2007	10 388.4	3 871.5	1 560.0	803.5	86.5	740.5	1 585.3	866.9	874.2	0.0	0.0	0.0
2008	10 578.7	3 596.8	1 502.0	739.5	429.3	725.2	1 690.2	917.5	966.7	11.5	0.0	0.0
2009	12 574.7	3 761.7	1 737.7	821.0	380.1	732.2	1 549.6	977.8	950.5	1 664.0	0.0	0.0
2010	14 749.8	3 700.6	2 049.6	897.5	352.5	707.0	1 564.6	1 021.2	926.8	3 530.0	0.0	0.0
2011	16 219.1	3 627.1	2 157.1	903.0	349.3	674.7	1 620.8	1 121.1	908.3	4 773.7	84.0	0.0
Total	214 746.6	76 988.0	24 451.0	7 984.9	1 597.7	44 290.6	21 455.9	13 998.0	12 316.6	9 979.2	84.0	1 600.6

*Måltips 1989 - 1994, Pengeletteriet 1997 og 1998, automater/VLT (pilotprosjekt) ukene 35 - 49 i 2004.

SPILLINNEKTER - PRISJUSTERT

	Totale spill-inntekter	Lotto	Viking Lotto	Joker	Keno	Tipping	Oddsens	Flax	Extra	Multix	Belago	Andre spill
Prisjustert til 2011-verdi i NOK milliarder	315.90	96.84	28.38	8.72	1.65	112.75	24.63	16.23	14.10	10.09	0.08	2.42
Prisjustert til 2011-verdi i EURO milliarder	40.54	12.43	3.64	1.12	0.21	14.47	3.16	2.08	1.81	1.29	0.01	0.31
Prisjustert til 2011-verdi i USD milliarder	56.34	17.27	5.06	1.56	0.29	20.11	4.39	2.89	2.51	1.80	0.01	0.43

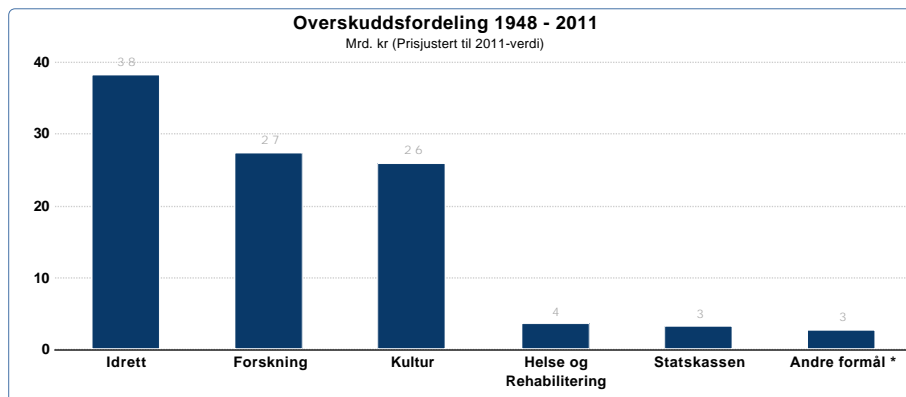
Omregningskurser = Norges Banks årssnitt for 2011

EURO 1,00 = NOK 7,7926

USD 1,00 = NOK 5,607

Statistikk

OVERSKUDDSFORDELING 1948-2011

OVERSKUDDSFORDELING 1948-2011

Nominelle beløp i millioner kroner

År	Samlet overskudd	Idrett	Forskning	Kultur	ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering	Statskassen	Bingoformål	10H	Andre formål*
1948	5.0	3.0	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1949	10.0	4.0	6.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1950-1959	266.5	73.3	193.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1960-1969	543.6	158.3	385.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1970-1979	1 847.1	842.2	1 004.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1980-1989	7 886.7	3 431.5	2 629.2	1 223.4	0.0	602.6	0.0	0.0	0.0
1990	1 409.9	475.9	229.1	472.3	0.0	232.6	0.0	0.0	0.0
1991	1 590.8	427.4	205.8	641.6	0.0	316.0	0.0	0.0	0.0
1992	1 590.0	530.0	530.0	530.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1993	1 650.0	550.0	550.0	550.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1994	1 704.0	568.0	568.0	568.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1995	1 988.6	594.0	594.0	594.0	0.0	206.6	0.0	0.0	0.0
1996	2 147.0	631.0	631.0	631.0	36.5	217.5	0.0	0.0	0.0
1997	2 270.9	622.6	622.6	622.6	181.7	221.4	0.0	0.0	0.0
1998	2 433.4	667.0	667.0	667.0	207.3	225.1	0.0	0.0	0.0
1999	2 627.9	812.0	812.0	812.0	191.9	0.0	0.0	0.0	0.0
2000	2 654.5	824.0	824.0	824.0	182.5	0.0	0.0	0.0	0.0
2001	2 757.7	858.3	858.3	858.3	182.8	0.0	0.0	0.0	0.0
2002	2 902.6	1 050.0	600.0	1 050.0	202.6	0.0	0.0	0.0	0.0
2003	2 903.0	1 200.0	300.0	1 200.0	203.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2004	2 611.1	1 200.0	0.0	1 200.0	199.1	12.0	0.0	0.0	0.0
2005	2 606.7	1 200.0	0.0	1 200.0	194.7	12.0	0.0	0.0	0.0
2006	2 710.4	1 250.0	0.0	1 250.0	198.4	12.0	0.0	0.0	0.0
2007	2 880.6	1 250.0	0.0	1 250.0	218.6	12.0	0.0	0.0	150.0
2008	3 677.4	1 558.4	0.0	1 250.1	240.4	12.0	0.0	0.0	616.5
2009	3 668.9	1 558.4	0.0	1 250.1	231.9	12.0	0.0	0.0	616.5
2010	3 672.4	1 558.4	0.0	1 250.1	235.4	12.0	0.0	0.0	616.5
2011	3 590.5	1 525.2	0.0	1 224.0	223.7	12.0	1.6	1.0	603.0
Total	66 607.2	25 422.9	12 212.4	21 118.5	3 130.5	2 117.8	1.6	1.0	2 602.5

OVERSKUDDSFORDELING - PRISJUSTERT

Valuta	Samlet overskudd	Idrett	Forskning	Kultur	ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering	Statskassen	Bingoformål	10H	Andre formål*
Prisjustert til 2011-verdi i NOK milliarder	101.12	38.32	27.46	25.9	3.59	3.16	0.00	0.00	2.68
Prisjustert til 2011-verdi i EURO	12.98	4.92	3.52	3.32	0.46	0.40	0.00	0.00	0.34

Valuta	Samlet overskudd	Idrett	Forskning	Kultur	ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering	Statskassen	Bingoformål	10H	Andre formål*
milliarder									
Prisjustert til 2011-verdi i USD milliarder	18.03	6.83	4.90	4.62	0.64	0.56	0.00	0.00	0.48

Omregningskurser = Norges Banks årssnitt for 2011
 EURO 1,00 = NOK 7,7926
 USD 1,00 = NOK 5,607

* For 2007: Organisasjoner som mottok midler fra automatvirksomhet i 2001.
 For 2008-2010: Organisasjoner som mottok midler fra automatvirksomhet i 2001, untatt idrettsorganisasjoner.

Statistikk

GRASROTANDELEN

	2011	2010
Antall givere tilknyttet	733 951	661 137
Grasrotmidler generert*	295 646 642	264 153 381
Snittbeløp grasrotmidler per grasrotgiver	403	400

*Differanse mellom grasrotmidler generert og regnskapsmessig kostnad, skyldes tilbakeføring av midler i tilfeller hvor mottaker ikke har registrert nødvendige opplysninger i Frivillighetsregisteret.

Statistikk

SAMARBEIDS- OG SPONSORAVTALER

I posten «Samarbeidsavtaler, profilering og informasjon», ([note 4 i regnskapet](#)), inngår sponsoravtaler.

Norsk Tippings sponsorstrategi tar sikte på å bygge allianser og styrke et verdimeessig fellesskap med utvalgte samarbeidspartnere og deres interesser. Samarbeidsprosjektene skal bidra til å øke kunnskapen om selskapet og styrke selskapets profil i samfunnet.

Landsdekkende avtaler	2011	2010
Norges Fotballforbund/Norsk Toppfotball	70 000 000	67 000 000
Norges Idrettsforbund	14 000 000	14 000 000
Norges Ishockeyforbund	4 000 000	4 000 000
Norges Håndballforbund	3 100 000	3 100 000
Musikkutstyrsordningen*	0	2 500 000
Norsk Kulturskoleråd (bl.a. Drømmestipendet)	1 900 000	1 900 000
Den norske Turistforening (inkludert lokallaget Hamar og Hedemarken)	1 600 000	1 600 000
By:Larm	450 000	400 000
Norges Musikkorps Forbund	1 500 000	1 500 000
Øvrige landsdekkende sponsoravtaler	890 000	960 000
Sum landsdekkende sponsoravtaler	97 440 000	96 960 000
Lokale sponsoravtaler (Indre Østland):		
HamKam Toppfotball	500 000	650 000
Storhamar Dragons	450 000	450 000
Elverum Håndball herrer	100 000	100 000
Storhamar Håndball damer	200 000	200 000
Øvrige lokale sponsoravtaler	1 300 000	1 500 000
Sum lokale sponsoravtaler (Indre Østland)	2 550 000	2 900 000
TOTALT SPONSORAVTALER	99 990 000	99 860 000

* Avtalen løper fortsatt, og midler til finansiering i 2011 er betalt inn på et tidligere tidspunkt. Norsk Tipping er medarrangør av Idrettsgallaen sammen Norsk Rikskringkasting og Norges Idrettsforbund. Kostnadsrammen i 2011 var kr 2 200 000.

Statistikk

SPILLANSVARLIGHET

Antall henvendelser til Hjelpelinjen for spilleavhengige

Hovedproblemspill (eller det eneste)*	2011	2010	2009	2008
Poker	122	141	164	217
Kasinospill (nett)	109	75	56	40
Odds	120	134	66	66
Tipping	0	4	5	7
Databingo	95	40	-	-
Bingoautomater 2010 - NTs Belago 2011	0	31	80	40
Bingo	9	20	12	21
Hestespill	54	58	61	39
Multix	25	12	5	-
Lotto, Viking Lotto, Extra, Keno, Joker	8	15	13	6
Skrapelodd	5	3	5	3
Andre pengespill	6	7	16	21
Sum	553	540	483	460

*Antall førstegangssamtaler om pengespill hvor spillet nevnes som hovedproblemspill eller det eneste problemspillet.

Statistikk

MEDARBEIDERE

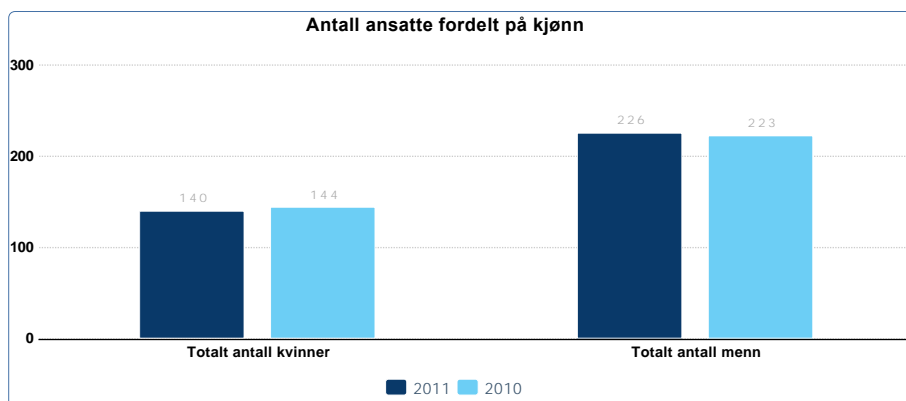
ANTALL ANSATTE FORDELT PÅ STILLINGSTYPE

	2011		2010	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Totalt antall ansatte	366		367	
Totalt antall årsverk	376.8		372.9	
Heltidsansatte	364	99.5 %	365	99.5 %
Deltidsansatte	2*	0.5 %	2	0.5 %
Midlertidig deltidsansatte	13	3.6 %	16	4.4 %
Organiserte	229	62.6 %	195	53.1 %
Uorganiserte	137	37.4 %	172	46.9 %

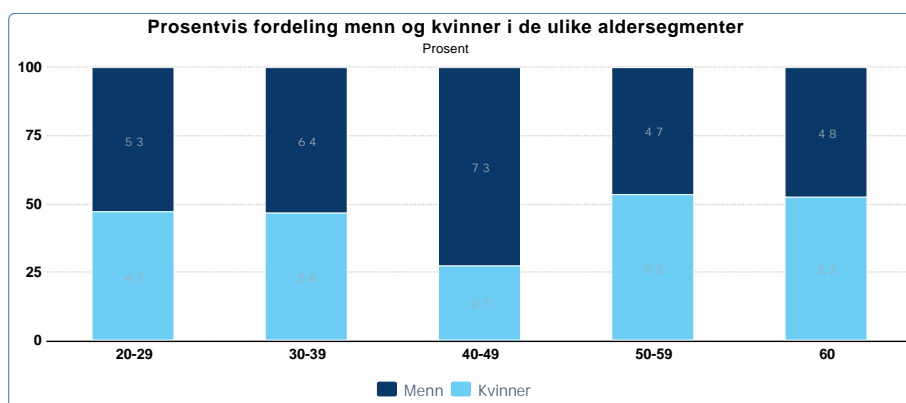
Inkl. adm. dir

* Begge arbeider 80 %

ANTALL ANSATTE FORDELT PÅ KJØNN OG ALDER

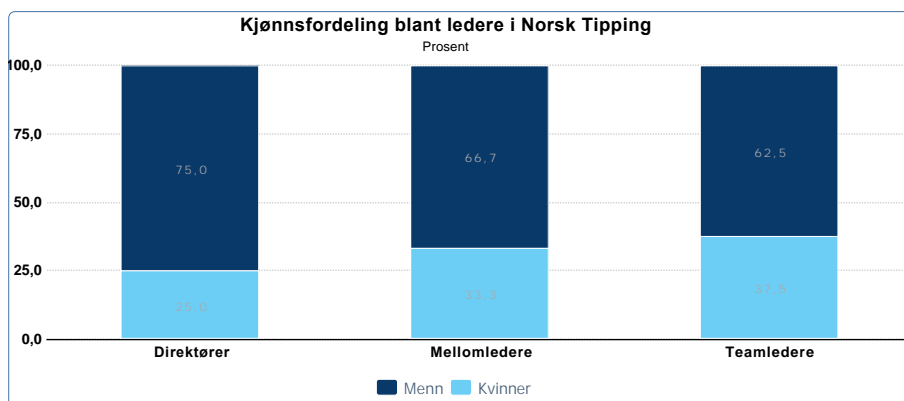
	2011	2010
Totalt antall kvinner	140	144
Totalt antall menn	226	223
Kvinnelige medarbeideres lønn av mannliges*	92 %	93 %

Alder	2011			2010		
	Antall (begge kjønn)	Andel menn	Andel kvinner	Antall (begge kjønn)	Andel menn	Andel kvinner
20-29	17	53 %	47 %	17	47 %	53 %
30-39	92	64 %	36 %	92	63 %	37 %
40-49	146	73 %	27 %	152	71 %	29 %
50-59	88	47 %	53 %	76	45 %	55 %
60-	23	48 %	52 %	30	50 %	50 %

Alder	Antall (begge kjønn)	Andel menn	Andel kvinner	Antall (begge kjønn)	Andel menn	Andel kvinner
Totalt	366	62 %	38 %	367	61 %	39 %

KJØNSFORDELING BLANT LEDERE I NORSK TIPPING

Ledernivå	2011		2010	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Kvinnelige direktører	2	25,0	3	37,5
Kvinnelige mellomledere	10	33,3	8	25,0
Kvinnelige teamledere	3	37,5	3	37,5
Totalt Kvinnelige ledere	15	32,6	14	29,2
Mannlige direktører	6 *	75,0	5	62,5
Mannlige mellomledere	20	66,7	24	75,0
Mannlige teamledere	5	62,5	5	62,5
Totalt mannlige ledere	31	67,4	34	70,8

* Eks. adm. dir.

EKSTERN OG INTERN TURNOVER FORDELT PÅ ALDER

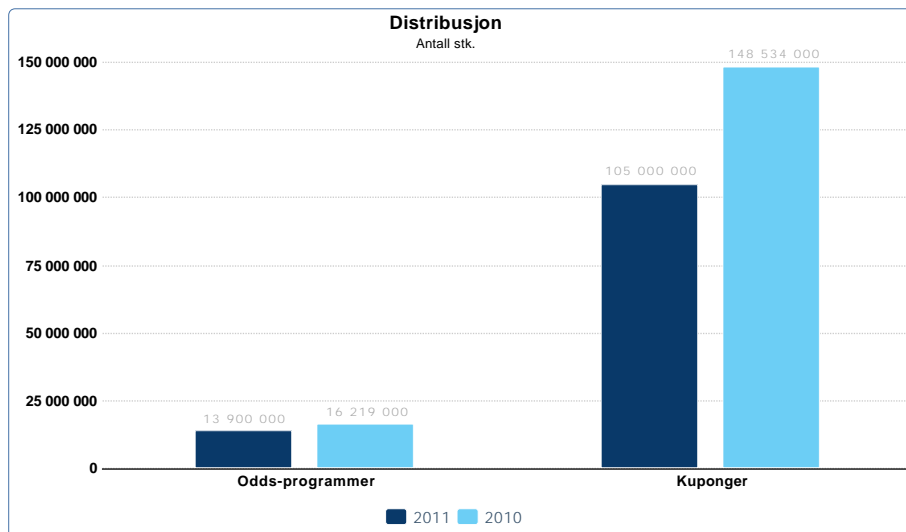
Alder	2011		2010	
	Ekstern turnover	Intern turnover	Ekstern turnover	Intern turnover
20-29	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
30-39	2,17 %	4,35 %	4,35 %	2,17 %
40-49	1,37 %	6,16 %	1,32 %	1,32 %
50-59	1,14 %	6,82 %	0,00 %	0,00 %
60 -	0,00 %	4,35 %	0,00 %	0,00 %
Totalt	1,36 %	5,46 %	1,63 %	1,09 %
Menn (alle aldre)	1,33 %	6,64 %	1,35 %	1,35 %
Kvinner (alle aldre)	1,43 %	3,57 %	2,08 %	0,69 %

SYKEFRAVÆR OG YRKESMESSIGE SYKDOMMER OG SKADER

	2011	2010
Totalt sykefravær	4,0 %	4,40 %
Antall skader i arbeidstiden	0	1
Antall yrkesmessige sykdommer	0	0
Tapte arbeidsdager pga skader og yrkesmessige sykdommer	0	0

Statistikk

MILJØ

	2011	2010
AVFALL (I TONN):		
Blandet avfall	46.75	37.18
Trevirke	13.86	10.62
Papp og papir	44.89	44.29
Plastfolie	2.57	0.83
Glass og metall	2.18	2.0
Matavfall	6.96	6.03
Elektroavfall	2.87	1.34
Sum	120.08	102.4
STRØMFORBRUK (I MW)		
Fra fornybare kilder	438	
Fra ikkefornybare kilder	6 418	5 587
Totalt strømforbruk	6 856	5 587
DISTRIBUSJON (ANTALL STK)		
Odds-programmer	13 900 000	16 219 000
Kuponger	105 000 000	148 534 000
Kvitteringsruller til spillerterminalene	171 000	157 574

[Se omtale av Norsk Tippings miljøpåvirkning.](#)

Årsregnskap

RESULTATREGNSKAP

I mill. kr	Note	2011	2010	2009
DRIFTSINTEKTER				
Spillinntekter	1	16 219.1	14 749.8	12 574.7
Andre driftsinntekter	2	46.4	47.8	100.2
Sum driftsinntekter		16 265.4	14 797.6	12 674.9
DRIFTSKOSTNADER				
Premieandeler		10 411.6	9 161.4	7 322.1
Spillprovisjoner		810.7	786.4	754.3
Lønns- og personalkostnader	3	304.8	248.7	267.8
Avskrivninger og reverserte nedskrivninger	6	181.1	182.6	166.9
Andre driftskostnader	4	998.8	946.5	1 018.8
Sum driftskostnader før overføring til gode formål		12 707.0	11 325.5	9 529.9
OVERFØRING TIL GODE FORMÅL				
Grasrotandel		295.4	264.0	210.9
Driftsresultat før avvikling av premiefond		3 263.1	3 208.1	2 934.0
Avvikling av premiefond		0.0	392.0	0.0
Driftsresultat etter avvikling av premiefond		3 263.1	3 600.2	2 934.0
Finansinntekter	5	69.4	89.4	102.4
Finanskostnader	5	2.2	5.2	12.6
ÅRSRESULTAT		3 330.3	3 684.3	3 023.8
DISPONERING AV ÅRSRESULTATET				
Resultat Extrastiftelsen Helse og Rehabilitering		223.7	235.4	231.9
Tiltak mot spilleavhengighet		12.0	12.0	12.0
Overskudd til fordeling over Tippenøkkelen		3 352.2	3 425.0	3 425.0
Overskudd til bingoentreprenørenes overskuddsformål		1.6	0.0	0.0
Resultat De 10 Humanitære AS		1.0	0.0	0.0
Overført fra investeringsfond		-260.2	-138.1	-645.1
Overført til bundet egenkapitalfond		0.0	150.0	0.0
Sum disponert		3 330.3	3 684.3	3 023.8

Årsregnskap

RESULTATREGNSKAP

I mill. kr	Note	2011	2010	2009
DRIFTSINTEKTER				
Spillinntekter	1	16 219.1	14 749.8	12 574.7
Andre driftsinntekter	2	46.4	47.8	100.2
Sum driftsinntekter		16 265.4	14 797.6	12 674.9
DRIFTSKOSTNADER				
Premieandeler		10 411.6	9 161.4	7 322.1
Spillprovisjoner		810.7	786.4	754.3
Lønns- og personalkostnader	3	304.8	248.7	267.8
Avskrivninger og reverserte nedskrivninger	6	181.1	182.6	166.9
Andre driftskostnader	4	998.8	946.5	1 018.8
Sum driftskostnader før overføring til gode formål		12 707.0	11 325.5	9 529.9
OVERFØRING TIL GODE FORMÅL				
Grasrotandel		295.4	264.0	210.9
Driftsresultat før avvikling av premiefond		3 263.1	3 208.1	2 934.0
Avvikling av premiefond		0.0	392.0	0.0
Driftsresultat etter avvikling av premiefond		3 263.1	3 600.2	2 934.0
Finansinntekter	5	69.4	89.4	102.4
Finanskostnader	5	2.2	5.2	12.6
ÅRSRESULTAT		3 330.3	3 684.3	3 023.8
DISPONERING AV ÅRSRESULTATET				
Resultat Extrastiftelsen Helse og Rehabilitering		223.7	235.4	231.9
Tiltak mot spilleavhengighet		12.0	12.0	12.0
Overskudd til fordeling over Tippenøkkelen		3 352.2	3 425.0	3 425.0
Overskudd til bingoentreprenørenes overskuddsformål		1.6	0.0	0.0
Resultat De 10 Humanitære AS		1.0	0.0	0.0
Overført fra investeringsfond		-260.2	-138.1	-645.1
Overført til bundet egenkapitalfond		0.0	150.0	0.0
Sum disponert		3 330.3	3 684.3	3 023.8

Årsregnskap

BALANSE

I mill. kr	Note	2011	2010	2009
EIENDELER				
Anleggsmidler				
Immaterielle eiendeler				
Immaterielle eiendeler	6	259.6	227.7	226.1
Sum immaterielle eiendeler		259.6	227.7	226.1
Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	6	259.6	230.5	81.3
Kjøretøy, maskiner, inventar og utstyr	6	329.8	313.1	379.7
Sum varige driftsmidler		589.5	543.7	461.0
Finansielle anleggsmidler				
Investering i datterselskaper	7	4.5	10.5	6.2
Investering i tilknyttede selskaper	7	32.4	23.0	19.0
Investering i andre selskaper		0	0	0.2
Lån til tilknyttede selskaper	8	0	0	2.7
Andre langsiktige fordringer	9	30.3	31.2	26.0
Sum finansielle anleggsmidler		67.1	64.6	54.0
SUM ANLEGGSMIDLER		916.2	836.0	741.2
Omløpsmidler				
Varer	10	13.7	10.2	13.2
Fordringer				
Kommisjonærfordringer	11	179.8	129.6	143.1
Andre fordringer	12	51.3	26.6	42.9
Sum fordringer		231.1	156.2	186.0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	19	3 368.6	3 645.3	4 022.0
SUM OMLØPSMIDLER		3 613.4	3 811.7	4 221.2
SUM EIENDELER		4 529.6	4 647.7	4 962.4
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
Innskutt egenkapital				
Aksjekapital	13	0.2	0.2	0.2
Sum innskutt egenkapital		0.2	0.2	0.2
Opptjent egenkapital				
Bundet egenkapitalfond	14	150.0	150.0	0.0
Investeringsfond	14	0	260.2	398.3
Sum opptjent egenkapital		150.0	410.2	398.3
SUM EGENKAPITAL		150.2	410.3	398.5
Gjeld				
Avsetning for forpliktelser				
Pensjonsforpliktelser	18, 19	111.8	84.0	91.5
Sum avsetning for forpliktelser		111.8	84.0	91.5

I mill. kr	Note	2011	2010	2009
Annen langsiktig gjeld				
Fond - spill	15	0	0	370.6
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	370.6
SUM LANGSIKTIG GJELD				
		111.8	84.0	462.1
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	8	141.9	85.6	74.9
Premieforpliktelser		44.4	62.8	48.9
Forskuddsbetalt innsatsbeløp		201.2	161.6	165.1
Skyldige offentlige avgifter		27.7	27.0	31.8
Annen kortsiktig gjeld	16	473.0	371.9	329.3
Restoverskudd til utbetaling	17	3 379.5	3 444.4	3 451.9
Sum kortsiktig gjeld		4 267.5	4 153.4	4 101.8
Sum gjeld		4 379.4	4 237.4	4 563.9
SUM EGENKAPITAL OG GJELD				
		4 529.6	4 647.7	4 962.4

Lars Sponheim, styrets leder

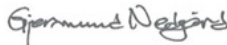
Silvija Seres

Paal Fure

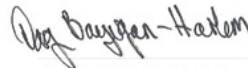
Torill E. Mortensen

Gjermund Nedgård

Inger Hege Hansen

Dag Bayegan-Harlem

Torbjørn Almlid, administrerende direktør

Årsregnskap

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

i mill. kr	Noter	2011	2010	2009
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER				
Resultat		3 330.3	3 684.3	3 023.8
Gevinst ved salg av anleggsmidler		0.9	4.5	-0.1
Avskrivninger av investeringer	6	181.1	182.6	166.9
Endring i kommisjonærfordringer	11	-50.2	13.5	-135.4
Endring i andre kortsiktige fordringer, omløpsmidler og varelager		-28.2	19.3	4.4
Endring i leverandørgjeld		56.3	10.7	-3.9
Endring i pensjonsforpliktelser		27.8	-7.5	30.4
Endring i andre langsiktige fordringer		-2.5	-10.6	7.1
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		3 515.4	3 896.9	3 093.1
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		0.0	0.8	0.1
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	6	-259.7	-272.2	-350.7
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-259.7	-271.4	-350.5
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
Nettoendring i fond spill		0.0	-370.6	35.9
Nettoendring i kortsiktig gjeld		123.0	48.2	182.7
Nettoendring i investeringsfond/bundet egenkapitalfond		-260.2	-16.4	-645.2
Utbetalinger og avsetninger		-3 395.2	-3 663.5	-3 022.3
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-3 532.4	-4 002.3	-3 448.9
Netto endring i kontanter		-276.7	-376.9	-706.3
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse		3 645.3	4 022.1	4 728.4
Beholdning av kontanter ved periodens slutt		3 368.6	3 645.3	4 022.1

Norsk Tipping AS bruker den indirekte modellen ved utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen.

Årsregnskap

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk med de tilpasninger som er en følge av Norsk Tippings særskilte karakter i henhold til lov om pengespill m.v. av 28. august 1992 nr. 103 (pengespilloven).

Generelt

Norsk Tipping AS er underlagt pengespilloven. Det er Kulturdepartementet som fastsetter vedtektene, oppnevner styret og gir instruks til styret. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål og retningslinjer. Styret har ansvaret for en tilfredsstillende organisering og forvaltning av selskapet, og skal bl.a. påse at registrering og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Konsolidering

Norsk Tippings datterselskaper har ikke betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat. I tråd med regnskapsloven §3-8 er det derfor ikke utarbeidet konsernregnskap.

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på måletidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under andre finansposter.

Driftsinntekter

Bokføringen av spillinntekter (herunder salg av spillerkort) og tilhørende premier og spillprovisjoner korresponderer ikke fullt ut med kalenderåret. I 2011 omfatter spillrelaterte inntekter og kostnader 52 spilleomganger/uker. Innsatsene på flerukersspill er periodisert på hver av de gjeldende omgangene/ukene og provisjonen er tilsvarende avgrenset.

Inntekter fra øvrig salg resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført.

Skatt

Selskapet er unntatt fra beskatning.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, fratrukket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Forskning og utvikling

Selskapet følger unntaksregelen i regnskapsloven §5-6 for kostnadsføring av grunnleggende forsknings- og utviklingskostnader.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmiddelets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Utgifter til egenutvikling av programvare, merkenavn, distribusjonskanaler og systemer underlegges en vurdering av hvorvidt selskapet som følge av disse utgiftene opparbeider seg immaterielle eiendeler som ihht. NRS (F) immaterielle eiendeler skal balanseføres og avskrives over forventet økonomisk levetid i tråd med sammenstillingsprinsippet.

Datterselskap/tilknyttede selskap

Datterselskap og tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap og tilknyttede selskap er inntektsført samme år som det er vedtatt i datterselskapenes generalforsamling.

Varebeholdninger

Varelager regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris. Netto salgspris er estimert salgspris ved ordinær drift etter fradrag for beregnede nødvendige utgifter for gjennomføring av salget. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO-metoden og inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varene til nåværende tilstand og plassering.

Fordringer

Kommisjonærfordringer, kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap på krav.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Pensjoner

Ytelsesbaserte pensjonsordninger vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger (aktuarielle gevinster og tap) under 10 % av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året inngres ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10 %-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og personalkostnader.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Merverdiavgift

Norsk Tipping AS' ordinære virksomhet er unntatt fra merverdiavgift iht. merverdiavgiftsloven §5b første ledd nr.6. Kostnader og investeringer inneholder mva.

Årsregnskap

NOTE 1 - SPILLINNTEKTER

De enkelte spill har hatt følgende omsetning de siste tre årene

Spillinntekter	2011	2010	2009
Lotto	3 627 045	3 700 586	3 761 733
Viking Lotto	2 157 108	2 049 583	1 737 657
Joker	902 996	897 495	821 001
Tipping	674 673	707 024	732 234
Oddsens	1 620 815	1 564 563	1 549 594
Flax	1 121 119	1 021 245	977 847
Keno	349 334	352 465	380 136
Extra	908 296	926 774	950 452
Multix	4 773 720	3 530 056	1 664 016
Belago	83 950	-	-
Totale spillinntekter	16 219 056	14 749 791	12 574 670

Spillinntektene omfatter 52 spilleuker i 2011.

Inntekter for 1.-2. januar 2011 er inkludert i regnskapet for 2010 med til sammen 117,8 mill.kr., samt tilhørende kostnader (premieandeler og spillprovisjoner) med i alt 72,0 mill. kr.

Inntekter for 1. januar 2012 er inkludert i regnskapet for 2011 med til sammen 19,2 mill. kr., samt tilhørende kostnader (premieandeler og spillprovisjoner) med i alt 13,3 mill. kr.

Selskapets virksomhet er rettet mot det norske markedet. Det er ingen naturlige geografiske markedsinndelinger.

Årsregnskap

NOTE 2 - ANDRE DRIFTSINNEKTER

Andre driftsinntekter	2011	2010	2009
Salg av spillerkort	25 368	32 576	83 336
Diverse inntekter	20 997	15 269	16 859
Totalt	46 365	47 845	100 195

Årsregnskap

NOTE 3 - LØNNS- OG PERSONALKOSTNADER

Lønns- og personalkostnader	2011	2010	2009
Lønn og honorarer	211 526	201 399	181 631
Arbeidsgiveravgift	34 846	32 795	30 280
Pensjonskostnader	53 803	11 200	51 933
Andre sosiale tiltak	4 606	3 239	3 922
Totalt	304 781	248 633	267 766
Naturalytelser	7 806	7 804	10 395

Som følge av endret presentasjon av vikarkostnader er sammenligningstall for "lønn og honorarer" i 2009 og 2010 redusert med hhv 8,4 mill.kr og 10,8 mill. kr med tilsvarende økning av andre driftskostnader.

Ytelser til ledende ansatte i 2011	Adm. dir.	Styret
Lønn og honorarer	2 099	1 017
Andre godtgjørelser	21	
Pensjonskostnader	4 066	

Styret fastsetter administrerende direktørs lønn og øvrige betingelser, mens Kulturdepartementet fastsetter honorarene til styret.

Administrerende direktør har inngått avtale om pensjon av sluttlønn for inntil 20G fra fylte 60 år. Ytelsen varierer fra 56-70% avhengig av alder ved uttak av pensjonen.

Administrerende direktør har en avtale om 3 måneders sluttvederlag ved ordinær oppsigelse før fylte 65 år eller inntil 12 måneders etterlønn ved ufrivillig oppsigelse, hvis ikke annet avtales særskilt i forbindelse med fratreden. Ved ansettelse i ny stilling eller ved inntekt fra næringsvirksomhet, skal sluttvederlaget utover de tre første måneder reduseres forholdsmessig. Forøvrig foreligger ingen avtaler om særskilt godtgjørelse ved fratredelse eller lignende for øvrige ansatte i Norsk Tipping AS.

Totalt 10 ansatte og tidligere ansatte i ledende stillinger med lønn over 12G har inngått avtaler om alderspensjon som sikrer 66 prosent av lønn fra 67 år og andre tilleggsytelser. Se for øvrig uforderte pensjonsordninger i note 18.

Selskapets forderte pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Gjeldende honorarsats til styret:

Styreleder kr 217 000

Nestleder kr 140 000

Styremedlem kr 120 000

Vararepresentanter godtgjøres med kr 6 500 per fremmøte.

Det er ingen bonusordninger i selskapet, verken for ledere eller øvrige ansatte.

Antall årsverk i 2011 var 377, mens det i 2010 var 373.

Selskapet yter boliglån til ansatte med samme betingelser som Statens Pensjonskasse. I tillegg kan ansatte søke om kortsiktige lån på inntil 4 månedslønner. Se note [9](#) og [12](#). Det er ikke yt lån eller stilt garantier til adm. dir, styreleder eller andre nærstående.

Det er ikke utbetalt revisjonshonorar eller annen form for godtgjørelse til revisor (Riksrevisjonen).

Årsregnskap

NOTE 4 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Andre driftskostnader	2011	2010	2009
Drift av anlegg og maskiner	162 714	135 815	129 829
Telekommunikasjon	50 362	40 999	57 363
Reklame	143 322	148 665	173 682
Samarbeidsavtaler, profilering og informasjon	162 532	155 989	144 906
Kostnader til Lotteri- og stiftelsestilsynet	36 645	37 572	40 636
Kostnader vedrørende Spillerkortet	21 681	26 924	56 151
Konsulentbistand og honorarer	51 742	53 798	67 752
Eksterne tjenester knyttet til utvikling og vedlikehold av programvare	34 695	18 128	15 805
Distribusjon og fraktkostnader	38 199	36 320	33 838
Trykksaker og rekvisita	32 781	42 273	44 202
Tjenester tilknyttet Spillerkortet	133 424	128 587	132 946
TV- produksjon	22 668	18 677	20 897
Øvrige kostnader	108 004	102 785	100 772
Totalt	998 769	946 532	1 018 779

Som følge av endret presentasjon av vikarkostnader er sammenligningstall for "konsulentbistand og honorarer" i 2009 og 2010 økt med hhv 8,4 mill.kr og 10,8 mill. kr med tilsvarende reduksjon av personalkostnader.

Årsregnskap

NOTE 5 - FINANSINTEKTER OG KOSTNADER

Finansinntekter og -kostnader	2011	2010	2009
Renteinntekter	55 552	58 140	86 115
Andre finansinntekter	0	5 501	118
Finansinntekter datterselskaper og tilknyttede selskaper	12 272	22 600	12 100
Kursgevinst	1 560	3 120	4 026
Totale finansinntekter	69 384	89 361	102 359
Rentekostnader	384	254	158
Andre finanskostnader	69	444	5781
Kurstap	1 703	4 511	6 690
Totale finanskostnader	2 156	5 209	12 629

Selskapet har konti i NOK, EUR, SEK og USD. Inntænder på valutakonti er begrenset i forhold til behov knyttet til løpende drift.

Selskapet har ingen valutaterminkontrakter.

Årsregnskap

NOTE 6 - DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

DRIFTSMIDLER

Driftsmidler	Kunst	Kjøretøy	Mask., utstyr og inventar	Tomter, bygg	Totalt
Anskaffelseskost per 1.1.2011	1 236	4 821	1 351 497	375 945	1 733 499
Avgang i året	-	-	350 909		350 909
Tilgang i året	168	-	127 663	40 338	168 169
Anskaffelseskost per 31.12.2011	1 404	4 821	1 128 251	416 283	1 550 759
Akk. av- og nedskrivninger	-	4 783	799 871	156 634	961 288
Bokført verdi per 31.12.2011	1 404	38	328 380	259 649	589 471
Årets avskrivning	-	21	110 228	11 238	121 487
Avskrivningsplan (lineær)	Ingen avskr.	5 år	3-6 år	20-25 år	

Leasingkostnader for 2011:

Kjøretøyer (leasingperiode 3-5 år): 2 226

I tillegg har selskapet enkelte uvesentlige kostnadsførte leieavtaler vedrørende kontormaskiner og utstyr.

IMMATERIELLE EIENDELER

	Egenutviklet IT- infrastruktur	Varemerker/spill	Distribusjonskanaler	Totalt
Anskaffelseskost pr 1.1.2011	78 190	21 410	267 354	366 954
Avgang i året				-
Tilgang i året	69 587	9 660	12 245	91 492
Anskaffelseskost pr 31.12.2011	147 777	31 070	279 599	458 446
Akk. av- og nedskrivninger	45 109	14 338	139 410	198 857
Bokført verdi pr 31.12.2011	102 668	16 732	140 189	259 589
Årets avskrivning	9 592	4 801	45 230	59 623
Avskrivningsplan (lineær)	5 år	3-7 år	5-7 år	

De største utviklingsprosjektene i 2011 var utvikling av grunnleggende IT- systemer for tallspill og sportsspill, samt teknisk utvikling av løsning for spillet Belago.

Alle immaterielle eiendeler vedrører utviklingsprosjekter som er gjennomført av Norsk Tipping. Prosjektene vedrører utvikling av nye løsninger eller tilpasninger av innkjøpte løsninger fra eksterne leverandører. Kostnadene som knytter seg til lønn og andre personalkostnader til ansatte direkte engasjert i utviklingsarbeidet, er ikke balanseført siden selskapet ikke har pålitelig måling av dette.

Alle balanseførte prosjekter forventes å gi positive kontantstrømmer over levetiden i forhold til dersom prosjektene ikke hadde vært gjennomført. Det er således ikke foretatt nedskrivning av verdien på noen av prosjektene.

AVSKRIVNINGER

Avskrivninger	2011	2010	2009
Immaterielle eiendeler	59 622	52 714	32 480
Driftsmidler	121 487	129 903	134 431
Totale avskrivninger	181 109	182 617	166 911

Årsregnskap

NOTE 7 - INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Firma	Anskaffet i år	Forretn. kontor	Eier-andel	Stemme-andel	Kostpris på aksjeposten	Bokført verdi
DATTERSELSKAPER						
Norsk Tipping Nettnavn AS	2004	Hamar	100 %	100 %	110	110
Norsk Tipping Domene AS	2008	Hamar	100 %	100 %	106	106
NT DS AS	2009	Hamar	100 %	100 %	4294	4294
Sum datterselskaper					4 510	4 510
TILKNYTTETE SELSKAPER						
Byypass AS	2006/2009/2011	Oslo	50 %	50 %	32 360	32 360
Sum tilknyttede selskaper					32 360	32 360
TOTALT					36 870	36 870

Norsk Tipping Nettnavn AS, Norsk Tipping Domene AS og NT DS AS er i henhold til regnskapslovens § 3-8 andre ledd ikke konsolidert inn i Norsk Tipping AS sitt regnskap. Begrunnelsen for å utelate selskapene fra konsolidering er at de ikke har betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat.

Regnskapet for Norsk Tipping Nettnavn AS viser et underskudd på 4 tusen kr og en egenkapital på 133 tusen kr.

Regnskapet for Norsk Tipping Domene AS viser et underskudd på 7 tusen kr og en egenkapital på 100 tusen kr.

Regnskapet for NT DS AS viser et overskudd på 7,5 mill. kr og en egenkapital på kr 1,1 mill. kr. Det positive resultatet skyldes gevinst ved salg av aksjer i Byypass til Norsk Tipping AS samt utbytte fra Byypass.

Regnskapet for Byypass Konsern viser et overskudd på 30,4 mill. kr og en egenkapital på 90,2 mill. kr. Utbytte for 2010 på 10,2 mill.kr er inntektsført i Norsk Tippings regnskap for 2011.

Datterselskapet Fabelaktiv AS er solgt i 2011.

Årsregnskap

NOTE 8 MELLOMVÆRENDE MED DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

MELLOMVÆRENDE MED DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Lån til tilknyttede selskaper	2011	2010	2009
Ansvarlig lån *)	0	0	2 712
Langsiktig lån	0	0	0
Totale lån til tilknyttede selskaper	0	0	2 712
	2011	2010	2009
Kortsiktig gjeld til selskaper i samme konsern	811	1 673	2 003
Kortsiktig gjeld til tilknyttet selskap	9 152	6 103	8 984
Kortsiktige fordringer til selskaper i samme konsern	38	5	0

*)Ansvarlig lån i 2009 er NT DS AS. Lånet er oppgjort med aksjer i Buypass AS

TRANSASJONER MED NÆRSTÅENDE PARTNER

Transaksjoner med nærstående partner	Salg av varer/ tjenester	Kjøp av varer/ tjenester
Buypass AS (tilknyttet selskap)	0	95
Totalt	0	95

Kjøp av varer og tjenester fra Buypass AS knytter seg til transaksjoner og identifisering knyttet til Spillerkortet. Prisingen av kjøp fra Buypass AS er basert på forhandlinger mellom selskapene etter prinsippet om armlengdes avstand.

Årsregnskap

NOTE 9 - ANDRE LANGSIKTIGE FORDRINGER

Andre langsiktige fordringer	2011	2010	2009
Langsiktige lån til ansatte*)	30 230	31 104	25 882
Øvrige fordringer	44	59	74
Totalt	30 274	31 163	25 956

*) Selskapet tilbyr boliglån til ansatte med tilsvarende betingelser som i Statens Pensjonskasse.

Årsregnskap

NOTE 10 - VARELAGER

Varelager består av spillerkort og innkjøpte varer til butikk og kantine. Posten er vurdert til laveste verdi av kostpris og antatt salgspris.

Varelager	2011	2010	2009
Spillerkort	12 852	8 924	11 433
Butikk/kantinelager	819	1 302	1 768
Totalt	13 671	10 226	13 201

Årsregnskap

NOTE 11 - KOMMISJONÆRFORDRINGER

Norsk Tipping AS foretar ukentlige etterskuddsvise oppgjør med sine kommisjonærer, og utestående fordringer er løpende mellomværende.

Selskapet hadde ved utgangen av året 4028 kommisjonærer.

Årsregnskap

NOTE 12 - ANDRE FORDRINGER

Andre fordringer består av forskuddsbetalte/periodiserte kostnader og øvrige kundefordringer med forfall kortere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

Andre fordringer	2011	2010	2009
Kundefordringer	506	319	186
Forskuddsbetalte kostnader	40 693	17 846	16 902
Personallån/lønnsforskudd *)	8 612	7 140	6 020
Øvrige kortsiktige fordringer	1 494	1 322	19 791
Totalt	51 305	26 627	42 899

*) Personallån/lønnsforskudd til ansatte har løpetid inntil 4 år. Rentefordel blir fordelsbeskattet.

Årsregnskap

NOTE 13 - AKSJEKAPITAL

Norsk Tippings aksjekapital består av tre aksjer, hver av dem pålydende kr 50 000.
Staten v/Kulturdepartementet eier 100 prosent av aksjene.

Årsregnskap

NOTE 14 - EGENKAPITAL

I henhold til pengespilloven og retningslinjer fra Kulturdepartementet har selskapet et investeringsfond som tilsvarende "annen egenkapital" i øvrige aksjeselskaper.

EGENKAPITAL

	Aksjekapital	Bundet egenkapitalfond	Investeringsfond	Sum
Egenkapital per 31.12.2010	150	150 000	260 167	410 317
ÅRETS ENDRING I EGENKAPITAL				
Tilført fra årets overskudd			3 330 308	3 330 308
Årets overskuddsdisponering			-3 590 475	-3 590 475
Egenkapital per 31.12.2011	150	150 000	0	150 150

I tillegg til det ordinære spilloverskuddet for 2011 er resterende midler fra selskapets investeringsfond avsatt til årets disponering til utbetaling over Tippenøkkelen. I tillegg er det avsatt 12 mill. kr til tiltak mot spilleavhengighet.

Årsregnskap

NOTE 15 - FOND – SPILL

Før 31.12.2010 har det vært egne fond for hvert spill med unntak av Keno og Multix. Tabellen nedenfor viser saldo for det enkelte spill/fond.

Fond – Spill	2011	2010	2009
Lotto	0	0	22 153
Viking Lotto	0	0	148 483
Joker	0	0	31 531
Tipping	0	0	2976
Oddsene	0	0	2 519
Flax	0	0	161 669
Extra	0	0	1 266
Totalt	0	0	370 597

Kulturdepartementet har fastsatt nye retningslinjer for fondene under Norsk Tipping AS den 10. desember 2010. Som følge av endrede retningslinjer er premiefondene avviklet den 31.12.2010.

Etter at fondene er avviklet vil kostnader som tidligere er dekket fra fond bli kostnadsført løpende.

Årsregnskap

NOTE 16 - ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Annen kortsiktig gjeld	2011	2010	2009
Depositum kommisjonærer	19 330	13 856	11 354
Bonuspotter knyttet til spillene	76 597	10 039	18 184
Skyldig feriepenger	22 564	21 859	19 926
Gjeld spillerkonti	198 030	198 604	160 031
Grasrotandelen til utbetaling	112 978	94 311	98 413
Uavhentede premier, Flax	5 977	6 000	0
Periodiseringer	37 524	27 265	21 387
Totalt	473 000	371 934	329 295

Årsregnskap

NOTE 17 - RESTOVERSKUDD TIL BETALING

Restoverskudd til utbetaling tilsvarer årets overskuddsdisponering fratrukket a konto utbetalinger til Extrastiftelsen Helse og Rehabilitering med 211 mill. kr.

Årsregnskap

NOTE 18 - PENSJONSFORPLIKTELSER

Norsk Tipping AS har både fonderte (finansiert via fiktive fond i Statens Pensjonskasse - SPK) og ufonderte pensjonsordninger. De fonderte pensjonsordningene administreres av SPK, se nærmere beskrivelse av ordningen nedenfor. De ufonderte ordningene gjelder alderspensjonsavtaler for ansatte og tidligere ansatte i ledende stillinger med lønn over 12G, samt to pensjonsavtaler for tidligere ledende ansatte.

I tillegg har selskapet i 2005 og 2006 inngått avtaler om driftspensjon ved fratreden som følge av organisasjonsmessige endringer.

Statens Pensjonskasse

Beskrivelse av ordningen: Norsk Tipping AS har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse (pensjonsloven). Ytelserne er alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. I tillegg gjelder beregningen for ytelser fra 62 år etter AFP-ordning for statlig sektor. Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. Selskapets andel av premien tas hvert år over regnskapet under lønns- og personalkostnader.

Premiefastssettelse og beregning av pensjonsforpliktelser for SPKs pensjonsordning skjer etter aktuarmessige prinsipper. Ordningen er imidlertid ikke fondsbasert. Utbetalingen av pensjoner er garantert av staten (pensjonsloven § 1). Det blir simulert en forvaltning av pensjonsmidler («fiktive fond») som om midlene var plassert i langsiktige statsobligasjoner. Pensjonsordningen kan ikke flyttes på samme måte som en privat pensjonsordning, og denne beregningen forutsetter at ordningen videreføres i SPK. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til utløpstidspunkt. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til regnskapsført verdi.

FONDERTE PENSJONSKOSTNADER

Pensjonskostnad	2011	2010	2009
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	31 680	30 562	29 994
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	17 456	17 810	17 174
Avkastning på pensjonsmidler	-14 458	-13 541	-10 374
Ansattes egenandel til pensjonsordningen	-3 876	-3 722	-3 399
Administrasjonskostnader	677	624	527
Netto pensjonskostnad før amortisering	31 479	31 733	33 922
Resultatført virkning av estimatavvik	6 482	6 514	6 581
Periodisert arbeidsgiveravgift*	4 071	2 289	6 189
NETTO PENSJONSKOSTNAD FONDERTE PENSJONSORDNINGER	42 032	40 536	46 692
Antall yrkesaktive med i beregningen	376	378	362

*Arbeidsgiveravgift er netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse multiplisert med gjeldende prosent for arbeidsgiveravgift. Netto aktuarmessige gevinster og tap som ikke er innregnet i balansen inkluderer arbeidsgiveravgift

PENSJONSFORPLIKTELSE

Pensjonsforpliktelse per 31.12	2011	2010	2009
Beregnete pensjonsforpliktelser	572 476	440 547	421 204
Arbeidsgiveravgift	40 436	25 564	26 387
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-285 693	-259 245	-234 064
Netto påløpt pensjonsforpliktelse	327 219	206 867	213 527
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-264 633	-162 383	-161 035
Netto pensjonsforpliktelser	62 586	44 484	52 492
ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:		2011	2010
Diskonteringsrente %		2.60	4.00
Forventet lønnsregulering %		3.50	4.00
Forventet G-regulering %		3.25	3.75
Forventet avkastning på fondsmidler %		4.10	5.40

Som økonomiske forutsetninger er NRS(V) Pensjonsforutsetninger (januar 2012) lagt til grunn.

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

Ufonderte pensjonsavtaler og driftspensjon

Selskapet har ufonderte pensjonsavtaler som nevnt i note 3, samt avtaler med ansatte om driftspensjon i forbindelse med fratreden i selskapet. Avtalen om driftspensjon omfatter 10 ansatte og gir rett til 66% av lønn inntil fylte 67år.

UFONDERTE PENSJONSAVTALER OG DRIFTSPENSJON

Ufonderte pensjonsavtaler og driftspensjon	Ufonderte avtaler	Driftspensjon
Avsetning per 01.01.2011	34 917	4 602
Ny avsetning/kostnad i perioden	11 437	2 504

Ufonderte pensjonsavtaler og driftspensjon	Ufonderte avtaler	Driftspensjon
Utbetalt i 2011	1 455	2 806
Forpliktelse per 31.12.2011	44 899	4 300

SAMLEDE PENSJONSFORPLIKTELSE PER 31.12.2011

Samlede pensjonsforpliktelser per 31.12.2011

Ufonderte pensjonsordninger	44 899
Fonderte pensjonsordninger	62 585
Driftspensjon	4 300
Totale pensjonsforpliktelser	111 784

Årsregnskap

NOTE 19 - BANKINNSKUD, KONTANTER OG LIGNENDE

I posten bankinnskudd, kontanter og lignende inngår skattetrekkmidler med 10,4 mill. kr.

Tilstrekkelig beløp er avsatt på egen skattetrekkonto.

GRI-indeks og revisjon

Siden 2007 har Norsk Tipping basert sine årsrapporter på den frivillige rapporteringsstandarden Global Reporting Initiative. Standarden har til formål å legge til rette for åpen og pålitelig rapportering av bærekraft. Dette innebærer at selskapet rapporterer på en tredelt bunnlinje som dekker økonomi, miljø og sosialt ansvar. GRI omfatter et stort antall rapporteringsindikatorer. GRI-indeksen nedenfor angir hvilke indikatorer Norsk Tipping besvarer, og hvor de besvares i selskapets års- og samfunnsrapport for 2011.

I henhold til GRIs retningslinjer oppfyller Norsk Tippings års- og samfunnsrapport for 2011 kravene til anvendelsesnivå (application level) C+. Denne vurderingen er basert på antallet GRI-indikatorer Norsk Tipping besvarer i årets rapport, og er bekreftet av Det Norske Veritas' revisjon av rapporten. [Mer informasjon om GRI-standarden er tilgjengelig på deres nettsider.](#)

Om tabellen

Henvisningene i høyre kolonne i tabellen viser til hvor indikatoren er omtalt. Enkelte indikatorer er også besvart direkte i tabellen under. Indikatorer merket IR er ikke rapportert på i årets rapport, da indikatoren er lite relevant for virksomheten eller ligger utenfor selskapets innflytelsesområde.

1. STRATEGI OG ANALYSE >		
Indikator		
PROFIL		
1.1	Erklæring fra ledelsen	Delvis dekket, Administrerende direktør
1.2	Beskrivelse av viktigste effekter, risikoer og muligheter knyttet til bærekraft	Delvis dekket, Administrerende direktør
2. ORGANISASJONSPROFIL >		
2.1	Navn på rapporterende organisasjon	Norsk Tipping
2.2	Hovedprodukter og/eller tjenester, inklusive merkevarer	Våre spill
2.3	Organisasjonens driftsstruktur	Om oss
2.4	Lokalisering av organisasjonens hovedkontor	Hamar, Norge
2.5	Antall land hvor organisasjonen har virksomhet	Norge
2.6	Eierforhold og juridisk organisasjonsform	Eierstyring og selskapsledelse
2.7	Beskrivelse av markeder som dekkes	Våre spill, Spillmarkedet
2.8	Omfang av den rapporterende organisasjon	Om oss, Hovedtall Datterselskaper dekkes ikke av rapporteringen
2.9	Betydelige endringer i rapporteringsperioden	Ingen betydelige endringer i 2011
2.10	Utmerkelse mottatt i rapporteringsperioden	Arkivprisen fra Norsk Arkivråd, Flax-reklamefilmen «Isskrape» ble nominert til Gullruten og fikk pris for beste skrapelodd-reklame under EL-kongressen - akkurat slik den fikk under kongressen til World Lotteri Association i Australia
3. RAPPORTERINGSPARAMETERE >		
Rapportens profil		
3.1	Rapporteringsperiode	Regnskapsåret 2011
3.2	Dato for utgivelse av forrige rapport	12. mai 2011
3.3	Rapporteringssyklus	Årlig
3.4	Kontaktpersoner for rapporten eller dets innhold	magne.vikoren@norsk-tipping.no , silje-onsrud.bye@norsk-tipping.no
Rapportens omfang og avgrensninger		
3.5	Prosess for å avgjøre rapportens innhold	Eierstyring og selskapsledelse
3.6	Rapportens avgrensning	Rapporten dekker relevante økonomiske, miljømessige og sosiale effekter av Norsk Tippings virksomhet
3.7	Betydelige begrensninger i rapportens omfang eller avgrensninger	Det er ingen betydelige endringer i omfang eller målemetoder i forhold til fjorårets rapport
3.8	Basis for rapportering på samarbeidsselskaper, datterselskaper, leide anlegg, utsatt virksomhet eller andre enheter som har vesentlig påvirkning på sammenlignbarhet fra periode til periode	Datterselskaper dekkes ikke av rapporteringen
3.9	Måle- og beregningsmetoder	Delvis dekket, Samfunnsansvar og Statistikk
3.10	Forklaring av informasjon som er endret fra tidligere rapporter	Ingen endringer i 2011
3.11	Betydelige endringer i omfang eller målemetoder i forhold til tidligere rapporter	Ingen endringer i 2011
3.12	GRI-indeks	Denne tabellen
Verifikasjon		
3.13	Retningslinjer og praksis for uavhengig verifikasjon av rapporten	Rapporten er gjennomgått av ekstern revisor - Det Norske Veritas
4. LEDELSE, FORPLIKTELSE OG ENGASJEMENT >		
Virksomhetsledelse		
4.1	Organisasjonens styringsstruktur	Eierstyring og selskapsledelse
4.2	Beskrivelse av om styreformannen er medlem av konsernledelsen	Eierstyring og selskapsledelse
4.3	Antall uavhengige styremedlemmer	Eierstyring og selskapsledelse
4.4	Muligheter for aksjonærer og ansatte til å komme med forslag og anbefalinger til styret	Eierstyring og selskapsledelse
4.5	Sammenheng mellom styremedlemmers kompensasjon og organisasjonens resultat	Eierstyring og selskapsledelse

4.6	Prosesser tilgjengelig for styret for å unngå interessekonflikter	Styret følger Norsk Tippings etiske retningslinjer
4.7	Prosesser for fastsettelse av styremedlemmers kompetanse og kvalifikasjoner knyttet til økonomi, samt sosiale og miljømessige hensyn	Eierstyring og selskapsledelse
4.8	Internt utviklede (selvpålagte) regler og retningslinjer for atferd, og prinsipper for implementering av økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn	Norsk Tippings etiske retningslinjer , Eierstyring og selskapsledelse
4.9	Styrets prosesser og metoder for identifikasjon og ledelse av organisasjonens økonomiske, sosiale og miljømessige resultater	Delvis dekket, Eierstyring og selskapsledelse
4.10	Prosesser for evaluering av styrets egen innsats med hensyn til økonomiske, miljømessige og sosiale tema	Eierstyring og selskapsledelse
Holdninger til eksterne initiativer		
4.11	Virksomhetens holdning til og praktisering av føre var-prinsippet	Spillansvar
4.12	Eksterne prinsipper eller initiativer som virksomheten støtter eller bifaller	Spillansvar
4.13	Medlemskap i bransjeforeninger og interesseorganisasjoner	Spillansvar
Engasjement overfor interessenter		
4.14	Liste over virksomhetens interessenter	Norsk Tippings interessenter
4.15	Grunnlag for identifisering og valg av interessenter som man samarbeider med	Norsk Tippings interessenter
4.16	Tilnærming til samarbeidet med interessenter, inklusive hyppighet og type samarbeid	Samfunnsansvar Spillansvar Høydepunkter Mål og måloppnåelse Statistikk
4.17	Sentrale emner og anliggender som har blitt tatt opp i interessentsamarbeidet og virksomhetens respons på disse	Spillansvar Høydepunkter Mål og måloppnåelse Samfunnsansvar

ØKONOMISKE PARAMETERE >

Økonomisk utvikling		
EC1	Direkte generert og distribuert økonomisk verdiskapning, inkludert omsetning, driftskostnader, kompensasjonskostnader, donasjoner, investeringer i nærmiljøet, overskudd, finanskostnader og skatt og avgifter til det offentlige	Regnskap
EC2	Økonomiske implikasjoner og andre risikoer for virksomheten som følge av klimaforandringer	IR
EC3	Dekning av organisasjonens pensjonsplan	Regnskap
EC4	Betydelig finansiell støtte fra det offentlige	NT mottar ikke slik støtte
Tilstedeværelse i markedet		
EC5	Bedriftens gjennomsnittslønn sammenlignet med lokal minstelønn	IR
EC6	Retningslinjer og praksis for kjøp fra lokale leverandører	NT er underlagt Lov om offentlige anskaffelser. Loven gir ikke anledning til å ta geografiske hensyn ved valg av leverandør
EC7	Prosedyrer for lokale ansettelser, og andel av ledelsen rekruttert fra bedriftens nærområder	IR
Indirekte økonomisk påvirkning		
EC8	Utvikling og betydning av investeringer i infrastruktur og tjenester som primært er av samfunnsmessig verdi	Statistikk
EC9	Betydelige, indirekte økonomiske innvirkninger av bedriftens virksomhet	Statistikk

MILJØPARAMETERE >

Materialforbruk		
EN1	Materialforbruk etter vekt eller volum	Statistikk
EN2	Andel av materialforbruk som er basert på resirkulert råmateriale	Produksjonen av alle kuponger og oddsprogrammer er godkjent i henhold til Svanemerket. For å få Svanemerket må hele produktet eller tjenestens livsløp være så miljøtilpasset som mulig
Energi		
EN3	Direkte energiforbruk fordelt på energikilde	Statistikk
EN4	Indirekte energiforbruk fordelt på energikilde	IR
EN5	Spart energi som følge av enøk-tiltak	NT har ikke etablert måltall
EN6	Initiativ for å tilby energieffektive produkter eller tjenester, og energireduksjoner som følge av slike	IR
EN7	Initiativ for å redusere indirekte energiforbruk og oppnådde resultater	Delvis dekket, Samfunnsansvar Statistikk
Vann		
EN8	Totalt vannforbruk	NT har ikke etablert måltall
EN9	Vannressurser som blir betydelig påvirket av vannforbruk	IR
EN10	Andel av vann som er resirkulert eller gjenbrukt	IR
Biologisk mangfold		
EN11	Beliggenhet og størrelse på eiendom i eller i nærheten av områder av vesentlig biologisk verdi	IR
EN12	Beskrivelse av betydelig påvirkninger på områder av vesentlig biologisk verdi	IR
EN13	Vernede eller gjenoppbygde områder	IR
EN14	Strategier, tiltak og planer for å håndtere påvirkning på biologisk mangfold	IR
EN15	Antall arter på IUCNs røde liste over arter og nasjonale verneområder som påvirkes av virksomheten	IR
Utslipp og avfall		
EN16	Totale direkte og indirekte utslipp av klimagasser etter vekt	NT har ikke etablert måltall
EN17	Andre indirekte klimagassutslipp	IR

EN18	Initiativer for å redusere utslipp av klimagasser og resultater av disse	Norsk Tipping har retningslinjer for transport. De inneholder blant annet en anmodning om å benytte seg av offentlige transportmidler når det er mulig, og at det er en av selskapets biler som skal benyttes på tjenestereiser der bil er nødvendig. Norsk Tipping benytter seg av Posten Norge AS for pakkepost og brev og Tollpost for pallegods. Begge leverandører har en tydelig og aktiv holdning til miljøvennlig drift. I det nye tilbygget benyttes fjernvarme for å redusere utslipp av klimagasser
EN19	Utslipp av ozonskadelige substanser etter vekt	IR
EN20	Utslipp av NOx og SOx etter type og vekt	IR
EN21	Totale vannutslipp etter kvalitet og destinasjon	IR
EN22	Antall tonn avfall etter type og avsetningsmetode	Statistikk
EN23	Antall og volum av betydelige irregulære utslipp	IR
EN24	Transport av farlig avfall	IR
EN25	Beskrivelse av vannområder og andre habitater av verdi for biologisk mangfold som påvirkes av virksomhetens utslipp av vann	IR
Produkter og tjenester		
EN26	Tiltak for å minimere miljømessige konsekvenser av produkter og tjenester	Delvis dekket, Samfunnsansvar
EN27	Andel solgte produkter og emballasje som gjenvinnes	IR
Overholdelse av lover og regler		
EN28	Økonomisk verdi av bøter og antall ikke-økonomiske sanksjoner for manglende etterlevelse av miljøreguleringer	Ingen ilagt i 2011
Transport		
EN29	Betydelige miljømessige virkninger av transport av varer og materialer, samt transport av medarbeidere	Delvis dekket i indikator EN18
Generelt		
EN30	Totale miljøkostnader og -investeringer etter type	NT har ikke etablert måltall
SOSIALE PARAMETERE >		
Arbeidsvilkår og anstendig arbeid		
Ansettelsesforhold		
LA1	Antall ansatte etter funksjon, type arbeidskontrakt og region	Statistikk
LA2	Antall ansatte og gjennomtrekk etter aldersgruppe, kjønn og region	Statistikk Styrets årsberetning
LA3	Fordeler gitt til fulltidsansatte som deltidsansatte og vikarer ikke får del i	Ingen
Relasjoner mellom arbeidstaker og ledelse		
LA4	Andel ansatte som er underlagt kollektive avtaler	Norsk Tipping har flere kollektive avtaler som gjelder alle ansatte, blant annet forsikringsavtaler. 61 prosent av alle ansatte er fagorganisert gjennom, LO-stat/NTL, SAN/NITO, SAN/TEKNA
LA5	Minimum varslingsperiode ved betydelige driftsmessige endringer, og om dette er inkludert i kollektivt avtaleverk	IR
Helse og sikkerhet på arbeidsplassen		
LA6	Andel ansatte som representert i formaliserte HMS-komiteer	Alle ansatte er representert. Selskapets formaliserte HMS-komiteer er Arbeidsmiljøutvalget (AMU) og AKAN-utvalget
LA7	Skader, yrkesmessige sykdommer, tapte arbeidsdager, fravær og antall dødsulykker etter region	Statistikk Styrets årsberetning
LA8	Programmer for opplæring og risikoreduksjon etablert for å øke sikkerheten for ansatte, deres familier og lokalsamfunn i forhold til alvorlige ulykker og sykdommer	Frisklivsprogram, årlig brannøvelse, opplæring i førstehjelp og bruk av hjertestarter, retningslinjer for vold og trusler på arbeidsplassen (innebærer årlig opplæring for salgsledere, kundeservice og sentralbord), årlig beredskapsøvelse
LA9	HMS-emner inkludert i avtaleverk mellom bedrift og ansatte	NT er en IA-bedrift
Opplæring og utdanning		
LA10	Gjennomsnittlig antall timer brukt på opplæring per ansatt etter stillingskategori	NT teller ikke antall timer
LA11	Programmer for utvikling av egenskaper og livslang læring som utvikler ansattes verdi i arbeidsmarkedet	Personlige utviklingsmål er tema i den årlige utviklingssamtalen/samtalen om årsavtalen. Målene utarbeides i samarbeid med nærmeste leder og inngår som en del av årsavtalen. Etter fylte 55 år, kan ansatte få personlig økonomisk rådgivning, for at vurderinger rundt senkarriere og pensjonering skal være tuftet på korrekte fakta om egen økonomi
LA12	Andel ansatte som jevnlig gjennomgår personal- og utviklingssamtaler	Samtlige ansatte
Mangfold og like muligheter		
LA13	Sammensetning av ledende organer og fordeling av ansatte i henhold til alder, kjønn, minoritetstilknytning, etc.	Styrets årsberetning , Statistikk
LA14	Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn etter stillingskategori	Statistikk
Menneskerettigheter		
Investerings- og anskaffelsesrutiner		
HR1	Andel og antall store investeringsavtaler som inneholder klausuler om menneskerettigheter eller som har vært gjenstand for menneskerettighetsscreening	Norsk Tippings etiske retningslinjer for leverandører, hvor det er en klausul om respekt for grunnleggende menneskerettigheter, er vedlagt samtlige av selskapets avtaler
HR2	Andel av store leverandører som har vært gjenstand for screening i forhold til menneskerettigheter og tiltak som er iverksatt	Ikke beskrevet
HR3	Antall timer med opplæring av ansatte i relevante prinsipper og prosedyrer for menneskerettigheter, inkludert andelen ansatte som har gjennomgått slik trening	NT har ikke etablert måltall

	Ikke-diskriminering	
HR4	Identifiserte tilfeller av diskriminering og iverksatte tiltak	Ingen
	Retten til organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger	
HR5	Virksomhet hvor det er identifisert risiko for ansattes rettigheter til organisering og kollektiv forhandling, og iverksatte tiltak	IR
	Barnearbeid	
HR6	Virksomhet hvor det er identifisert risiko for barnearbeid, og iverksatte tiltak for å bidra til å eliminere barnearbeid	IR
	Tvangs- og pliktarbeid	
HR7	Virksomhet hvor det er identifisert risiko for tvangs- og pliktarbeid og iverksatte tiltak	IR
	Sikkerhetsrutiner	
HR8	Andel av virksomhetens sikkerhetspersonale som har gjennomgått opplæring i relevante deler av virksomhetens retningslinjer for menneskerettigheter	IR
	Urbefolkningens rettigheter	
HR9	Antall brudd på urbefolkningens rettigheter, og iverksatte tiltak	IR
	Samfunn	
	Lokalsamfunn	
SO1	Type, omfang og effekt av programmer som tar sikte på å evaluere og håndtere virksomhetens påvirkning på lokalsamfunn	IR
	Korrupsjon	
SO2	Andel og antall foretningenheter som har blitt analysert i forhold til risiko for korrupsjon	Eierstyring og selskapsledelse
SO3	Andel ansatte som har fått opplæring i virksomhetens retningslinjer og prosedyrer mot korrupsjon	Alle nyansatte får opplæring i selskapets etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene gir kjøreregler for hvordan man unngår å sette seg selv eller selskapet i en situasjon som kan skape tvil om integritet og uavhengighet
SO4	Iverksatte tiltak i forhold til identifisert korrupsjon	Ingen tilfeller i 2011
	Deltakelse på den offentlige arena	
SO5	Posisjoner i politiske enkeltsaker og deltakelse i politisk påvirkningsarbeid	Ingen
SO6	Verdi på økonomiske og ikke-økonomiske bidrag til politikere, politiske partier eller grupperinger	NT yter ingen slike bidrag
	Konkurranshemmende virksomhet	
SO7	Antall formelle tvister vedrørende konkurranshemmende virksomhet, misbruk av monopolstatus og deres utkomme	Ingen
	Overholdelse av lover og regler	
SO8	Bøter og antall advarsler i forhold til manglende overholdelse av lover og regler.	Ingen
	Produktansvarlighet	
	Helse og sikkerhet for kunder	
PR1	Stadier i produkter og tjenesters livssyklus hvor det foretas evaluering i forhold til mulige forbedringer, og andel produkt- og tjenestekategorier som omfattes av dette	Spillansvar
PR2	Antall brudd på regler og frivillige avtaler knyttet til helse- og sikkerhetsaspekter ved produkter og tjenester	Norsk Tipping har ikke vært involvert i lovbrudd eller brudd på frivillige retningslinjer knyttet til produktmerking eller helse- og sikkerhetsaspekter forbundet med egne produkter og tjenester i 2011
	Merking av produkter og tjenester	
PR3	Krav til merking av produkter etter type og informasjonskrav, og andel produkter og tjenester underlagt slike krav	Prinsipp 4 i Norsk Tippings ansvarlighetspolicy
PR4	Antall brudd på regler og frivillige avtaler om produktmerking i henhold til konsekvens	Samfunnsansvar
PR5	Aktiviteter og praksiser knyttet til kundetilfredshet, inkludert målinger av kundetilfredshet	Samfunnsansvar Statistikk
	Markedskommunikasjon	
PR6	Programmer for å sikre etterlevelse av lover, regler og frivillige retningslinjer knyttet til markedskommunikasjon, inkludert reklame, markedsføring og sponsing	Statens retningslinjer for markedsføring av spill Våre egne markedssetiske retningslinjer Vår ansvarlighetspolicy Halvårlige rapporter fra Lotteritilsynet
PR7	Antall brudd på reguleringer eller frivillige retningslinjer knyttet til markedskommunikasjon	Samfunnsansvar
	Personvern	
PR8	Antall av dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller til tap av kundedata	Ingen
	Overholdelse av lover og regler	
PR9	Økonomisk verdi av bøter for brudd på lover og regler knyttet til produkter og tjenester	Ingen